

REDACTIA
Deák Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10
Pe 1 lună .. 2

N-ri de Duminecă pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

EXPOZIȚIA DE COPII.

(R) In monumentala sa lucrare, Balogh Pál, care zece ani de-arândul a studiat chestia, din *acte oficioase*, constată că mortalitatea copiilor mici, *sub un an*, este îngrozitoare în Ungaria. Mai mare ca ori unde! Și mai mare este anume în părțile locuite de Unguri, unde într'un interval de cinci spre-zece ani au murit aproape un milion copii mai mici de cât un an.

Constatarea aceasta s'a făcut nainte cu șase ani. Ea a alarmat p'atunci opinia publică. Anii au trecut, însă, fără ca din partea celor competenți să se fi luat vre-o măsură deosebită, proprie a face să înceteze răul. Ci relațiunile statistice ne arată, tot la trei luni, că răul crește.

Noroc, că grație firei noastre tari, moștenită din moși-strămoși, *între Români încă-i mai mică mortalitatea copiilor*, deși nu s'ar putea zice că trăim în condițiuni mai bune, în bogăție mai mare și având medici mai mulți ori babe mai puține de cât Ungurii.

Este, prin urmare, cu atât mai îndreptățit titlul de mândrie că *în statul ungar prima expoziție de copii României au aranjat-o*.

Ea se deschide Duminecă în Apold, aproape de Seliște și e meritul amicului nostru Victor Tordășianu că putem înregistra această zi de mare însemnătate pentru viața poporului românesc.

Sperăm anume, că bunul început va avea urmări. Se vor aranja expozițiuni de felul acesta și în alte părți, *în fiecare an*.

Nu încape adecă îndoială: ele vor lumina poporul, vor îndemna mamele să aibă o mai mare purtare de grijă pentru copiii lor, conferențele ce se țin și sfaturile ce se dau cu aceste prilejuri vor fi pentru mamele române de un preț incalculabil. Și ca rezultat final: nația va spori, vor spori brațele de muncă și de apărare a tronului și a țării.

E trist ș'un semn de barbarie, că se țin expozițiuni de vite, găine, câni etc., statul și societățile cheltuiesc milioane pe an pentru toate acele expozițiuni, la sănătatea publică nu se gândește însă nimeni, pentru ocrotirea copiilor mici nu se poartă mai multă grijă de cât pentru viței ori ogari.

Vinovați suntem cu toții. In primul rând cărturarii. Nimeni nu s'a gândit adecă la chestia asta și mulți au zâmbit, când au citit despre expoziția de copii aranjată de președintele meseriașilor din Sibiu.

Să lucrăm cu atât mai mult zel în viitor. Membrii români ai congregațiunilor să ceară pretutindeni, ca *în bugetul lor comitatele să*

prevadă o sumă anuală pentru aranjarea expozițiunilor de copii.

Să se facă în toate părțile colecte. Resplătite și laudate să fie mamele bune, căci temelia ori cărui stat și bogăția cea mai mare a națiunilor sunt mamele cari își îngrijesc bine copiii.

Salutăm cu drag expoziția din Apold!

Goluchowski demisionând? Intr'un recent articol de fond, »Neue Fr. Pr.« aduce într'un ton de ironică elegie știrea, că poziția ministrului de externe, *Goluchowski* este sdruncinată. Foaia evreo-liberală face mustrări contelui Goluchowski zicând că nu a știut să păstreze și să apere ideia monarhiei unitare față de atacurile venite din toate părțile, dar mai cu seamă din partea Ungurilor, Wekerle a hotărît să-l părăsească pe ministrul de externe, pentru a-l da pradă furiei ministrofobe a kossuthiștilor. Urmând astfel, el va călca, zice numita foaie, pactul făcut cu Goluchowski, de a-l scoate teafăr dintre leii kossuthiști și din arenele delegațiunilor. După informația unui ziar unguresc, Wekerle desminte existența acestui pact. Deci el nu desminte căderea lui Goluchowski. — După o altă foaie contele *Welsersheimb* va fi urmașul lui Goluchowski.

Nu înțelegem însă pe »N. Fr. Pr.« cum tocmai el reproșează lui Goluchowski un păcat de care poate nimeni nu s'a făcut mai vinovat ca ziarul vienez cunoscut pentru duplicitatea lui în chestia ungurească.

Presă maghiară.

Escentricul deputat maghiar Szemere Miklós, a stârnit o adevărată furtună împotriva sa, răscolind intimitățile vieții presei maghiare. Nu-i vorbă, nu era tocmai persoana dlui Szemere indicată de a iniția »acțiunea de purificare« pe care a solicitat-o guvernului, precum nu era nici ministrul-președinte Wekerle omul în drept de a o promite, dar în definitiv curagiul nu se poate tăgădui de nici o parte: atât mituiții cât și mituitorii au eșit în for și s'au acuzat reciproc în numele sfintei moralități.

Cartoforul notoric, omul care în viața lui n'a câștigat o para prin muncă dreaptă și cinstită, ministrul acărui carieră este în cea mai strânsă legătură cu desvoltarea acestei prese care a susținut-o însuși, cu bani la un moment dat, infestându-i acum presa, se fac executorii ei în numele moralei și a curățeniei vieții publice. A, erau într'adevăr oamenii cei mai competenți de a o face aceasta.

Cu atâta curaj civic, cine s'ar mai putea

într'adevăr mira de cinismul dlui Wekerle care în aceeaș vreme în care a promis că va sista jaful din banii statului a declarat, că pentru presa din provincă, menită a *contrabalansa agitația presei naționaliste*, va sta și d'aci n'ainte la dispoziție banul contribuabilului de care așa se vede dl Wekerle dispune după plac.

Căci din întreaga aceasta ventilație de intimități murdare din moravurile presei maghiare, este: rămâne ca o infamie vrednică de cea mai hotărîtă osândă: jaful ce se face cu banul țării.

S'a recunoscut fără sfială în fața țării, că banii strânși din crunta sudoare a bietului popor sunt pentru a se asvârli pentru susținerea acestei prese de briganti, care n'are altă misiune decât a ațîța și a hrăni mereu agitația împotriva naționalităților — pe spesele statului. Fițiucele maghiare, câte apar prin toate orașelele și ținuturile românești, pline de injurii și de insulte la adresa poporului român, sunt va să zică plătite tot din banul nostru, pentru a »contrabalansa agitația presei naționaliste«. Nu se poate o infamie mai mare ca aceasta.

Că dl Wekerle a avut curagiul s'o spue și în public, este spre a denota că în parlamentul din Budapesta s'a pierdut ori-ce sentiment de dreptate și de judecată când e vorba de naționalități, împotriva cărora se poate săvârși ori-ce infamie.

Deputații noștri naționali însă nu este iertat să treacă peste incidentul acesta. Ei vor trebui să-i spue dlui Wekerle, că banii strânși din sudoarea poporului nostru, totuși nu pot fi întrebuințați pentru batjocurirea lui, pentru săturarea haimanalelor, cu rol de agenți provocători trimiși prin diferitele centre românești.

Puterea armată a statelor europene.

In numărul dela 8 Octombrie »*L'Indépendance Roumaine*« scrie un interesant articol despre suveranii la manevre și cu aceasta în legătură arată puterea armată a statelor din Europa.

Iată puterea de care dispune, în caz de luptă:

Rusia	ar putea mobiliza	4.550,000 sold.
Germania	» » »	4.017,977 »
Italia	» » »	3.292,400 »
Austro-Ungaria	» » »	2.676,000 »
Englittera	» » »	1.236,679 »

Socotind acum că Franța ocupă loc după Germania, iar Turcia poate mobiliza și ea până la un milion, se poate evalua la 20 milioane soldații pe cari marile puteri ale Europei îi pot trimite în luptă.

Perge és Rozslay utóda @

fabrică de mașini și de pluguri pentru economie în Oradea-Mare.

Recomandă fabricație proprie de pluguri din cea mai bună calitate. o o o

Pentru fie-care preț l-a răspundere.

Magazin mare de grape, ciururi, crama, zdrobitoare de struguri și tăietoare de paie.

Budgetul.

Ședința Dietei dela 12 Octomvrie.

În ședința de ieri a dietei, ministrul-președinte Wekerle a prezentat proiectul de budget pe 1907, ținând un expozeu mai lung despre starea finanțelor țării.

Însuși budgetul se încheie cu un escedent de 20,322 cheltuielile fiind preliminate la suma de 1,262.035,561 cor. De altfel proporția sumelor preliminate, cu puțină schimbare, este aproape aceeași, ca cea din budgetul anului trecut, singur la portofoliul honvezimei și al cultelor s'a luat o sumă mai însemnată la cheltuieli.

Cât pentru venite, subiectul de dare, cetățeanul să fie numai sănătos, statul s'a îngrijit să-și echilibreze budgetul, să cheltuiască cât se poate de mult și să și rămâie, celelalte sunt treaba — executorilor.

După expozeul ministrului-președinte Wekerle, colegul său dela comerț Kossuth Ferencz a depus cinci proiecte de legi pe biroul camerei: despre dezvoltarea industriei indigene, despre asigurările muncitorilor, despre libertatea de navigațiune, despre biroul de măsuri și despre statistica comerțului exterior.

A urmat apoi deputatul naționalist slovac Szkicsák Ferencz, care a adus la cunoștința Camerei cazurile de violare a imunității sale, povestind lucruri revoltătoare despre volniciile funcționarilor administrativi din Slovacie.

Marii campioni ai libertăților cetățenești au ascultat însă plângerile deputatului Slovac, fără să se emoționeze, dimpotrivă s'au enervat rău contra lui Skicsák când acesta a zis:

— Apponyi și Kossuth pot tot declama străinătății, nimeni nu i va crede, până ce vor fi astfel de stări rușinoase în țară.

Ședințele Dietei s'au amânat apoi până Vineri în 19 l. c.

Emigrările cresc. Buletinul oficiului de emigrare arată, că în luna August s'au scos în Ungaria 19.538 pasapoarte, din cari 14.016 pentru emigranți. Cu aceste pasapoarte au fost autorizați să emigreze 17.285 persoane. Dintre acestea 15.695 bărbați și 9923 femei.

Dintre emigrați 14.556 s'au dus în America, 1254 în România și 237 în Germania.

În raport cu emigrările din anul trecut, este o creștere mare, deoarece-ace atunci au emigrat 6657, anul acesta, în aceeași lună, au emigrat aproape de trei ori atâția.

Din România.

În jurul congresului de științe sociale. Iată textul telegrammei pe care dl Dissescu, în calitate de președinte al congresului de științe sociale, a adresat-o regelui:

»Sire,

Iubileul unei domnii fericite și glorioase pentru poporul Român a dat prilejul celor ce se în-

Sinaia.

teresează cu deosebire de studiile sociale, de a se întruni în congres. În ședințele ținute principala preocupare a fost studierea condițiilor sociale și economice a țaranilor.

Cu o deosebită bucurie congresul a văzut luând parte activă la lucrările sale pe dl Kalinderu, administratorul domeniilor coroanei unde se dă pildă ameliorării acestor condițiuni. Aducând aceasta la cunoștință M. Voastre membrii întâiului congres de științe sociale încheie lucrările lor îndreptându-și privirile, către acei cari au veghiat neclintit pentru îmbunătățirea stării săteanului Român, urându-le viața lungă și glorioasă spre binele și înălțarea poporului Român.

Să trăiești Majestate.

Să trăiască M. Sa Regina.

Să trăiască Altețele Lor Regale.

La această telegramă, regele a trimis personal dlui Dissescu, în calitate de președinte al congresului științelor sociale, următorul răspuns telegrafic:

»Viu mișcat de calde cuvinte ce îndreptați către mine cu prilejul congresului de științe sociale mulțumesc pentru bunele urări ale membrilor. »Doresc ca lucrările congresului să aibă o înrâurire binefăcătoare asupra stării morale și materiale a țaranului care ca plugar și ca ostaș are »drept la cea mai mare îngrijire». Carol.

O carte de valoare. Dl Al. Gălășescu, șef de serviciu al Eforiei spitalelor civile din București, a publicat o carte de mare interes istoric: cum, când și prin cine s'a fondat și s'a întărit acest așezământ filantropic care este o mândrie a țării.

Dl Gălășescu consacră pagini calde spărtariului Mihai Cantacuzino, care la anul 1694 a fondat Spitalul Colțea, la 1750 prințul Grigorie Ghica a înființat spitalul Pantelimon, iar la 1815 s'a înființat spitalul Filantropic.

Averea eforiei se valorează azi la 75 milioane lei. La 1830 venitele Eforiei erau de 70.000 lei, la 1866 erau 3,000.000 lei, iar azi sunt 5,073,000 lei.

La deschiderea sesiunii parlamentare, îndată după formarea birourilor, se vor anunța două interpelări:

Una, asupra faptului că societățile de asigurare, cu imenzele lor beneficii, care se urcă pe an la 15 milioane, sunt pe cale de a constitui o adevărată mână moartă, constituindu-și colosale latifundii.

A doua, asupra cartelului, care sub conducerea bancherului Blank apasă asupra populației ca cel mai nemilos bir și constituie un jaf unic în toată lumea.

Manevrele regale. Din cauza ploilor, terenul de manevre devenind imposibil pentru lupte, sosirea suveranilor la Ploiești s'a amânat pentru Vineri, când se va da lupta decisivă la halta Teleajen.

Defilarea trupelor se va face Duminecă, pe bulevard, în caz când timpul se va menține în starea actuală de ploaie, iar dacă va fi frumos, se va face pe câmpia dela bariera Câmpinei.

Linia Constanța-Constantinopol-Smirna-Alexandria. Joi 5/18 Octomvrie crt. are loc deschiderea liniei maritime române dela Constanța la Alexandria (Egipt).

Prin deschiderea noii linii drumul din Occident spre Alexandria (Egipt) via Constanța se micșorează cu cel puțin 12 ore față cu timpul ce s'ar întrebuița pe căile austriace Via Triest, căile italiene Via Brindisi, etc.

Pe de altă parte prețurile foarte avantajoase

ce se oferă călătorilor cari s'ar servi de această linie sunt într'adevăr de ori-ce concurență și vor face de sigur ca această linie să fie cea mai preferată.

Serviciul maritim român oferă călătorilor săi bilete directe pentru Alexandria din toate stațiunile principale ale României precum și din orașele mari ale Europei, bilete în cari se cuprinde nu numai costul călătoriei pe apă și uscat dar și hrana în tot timpul aflării pe vapor ceea ce de altfel este un mare avantaj.

Vapoarele serviciului maritim fac traseul Constanța Alexandria în 68 ore. Constantinopole-Alexandria în 52 ore.

Kedivul Egiptului și-a rezervat 6 locuri în prima cursă chiar, pentru suita lui, preferind astfel vapoarele S. M. R. față de celelalte companii ale statului egiptean.

Pe noi românii nu ne poate decât bucura dezvoltarea și importanța din ce în ce crescândă a serviciului nostru maritim.

De azi înainte tricolorul românesc va flutura mândru pe o linie nestrăbătută până acum de un vas românesc, ear străinătatea va admira roadele neamului nostru pe tărîmul economic.

Pentru cultură.

Fruntașii români arădani, membrii ai comitetului Asociațiunii Aradane, au trimis următorul apel: Românilor cărturari din Arad și jur:

Mult Stimat Domnule!

Cea mai veche Asociațiune culturală română din patria noastră este »Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român».

Intemeiată la anul 1862, drept țintă și-a pus sprijinirea și dezvoltarea culturii și literaturii românești, pentru înălțarea și întărirea neamului nostru. În cursul existenței sale supusă fluctuațiunii vremilor, a avut momente de înălțare cum și de cădere; iar astăzi »Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român», pusă sub presiunea P. S. Sale dlui episcop Ioan I. Papp, întărită și înălțată prin virtuțile și destoinicia acestui distins prelat, a hotărât, ca în conștiința misiunii mari ce îi revine în timpul modern și în împrejurările de astăzi, să pornească pe calea unei acțiuni mai intensive de concentrare de forțe și de muncă, pentru a se apropia mai mult de scopul misiunii sale.

»Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român», a luat sub scutul său corpul meseriașilor români, prin a cărui cultivare și educare se va forma și fortifica o sănătoasă clasă mijlocie română; în același timp stipendii și ajutoare se împărtășesc între ucenicii meseriași din Arad, în fiecare an, — pentru a ajuta și încuraja pe fii poporului nostru la acest fel de muncă.

Asociațiunea contemplează concentrarea tuturor elementelor bune în jurul său, ca astfel întreagă viața socială și culturală din aceste părți aci să-și găsească centrul, aici să se grupeze forțele reale, elementele de progres, de aici să se deie impulsul pentru lucrări și acțiuni folositoare pentru cultura intelectuală peste tot, și economică în special, a poporului nostru din aceste părți.

Pentru atingerea țintei sale mărețe, pentru a putea împlini rolul ce i-se cuvine, pentru a-și justifica existența sa »Asociațiunea națională în Arad pentru cultura poporului român», are trebuință de sprijinul publicului nostru, pentru care a fost creată, pe care vrea să-l servească, prin care și întru care trebuie să existe. Facem dar apel la sentimentul tuturor acelor, cari își iubesc neamul și țin la a lui înălțare, să nu întârzie de a-și da obolul pentru »Asociațiunea națională în Arad, pentru cultura poporului român», căci numai astfel ea își va putea îndeplini misiunea, având mijloace materiale, baza pe care să fie în-

HACKENDRE architect cu diplomă
și măestru zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

țat monumentul, templul culturii și educației naționale a poporului nostru din aceste părți.

În convingerea, că apelul nostru va găsi răsunet în inima D.-voastră, mult stimate Domnule, sunteți rugat a face să circule lista alăturată pentru înscriere de membri, ear taxele încasate împreună cu listele veți binevoi a le trimite Domnului Sava Raicu, cassar al »Asociației«, la banca »Victoria« până la 1 Noemvrie 1906.

Nouii membri vor putea participa la adunarea generală proximă a »Asociației naționale în Arad pentru cultura poporului român«, a cărei dat se va anunța prealabil.

Pentru orientare ținem a vă notă, că conform §-lui 4 din statutele noastre: Membri ordinari ai asociației pot fi toți acei cetățeni din ambele state a Majestății Sale, cari au vârstă deplină, doresc cultura poporului român, au purtare morală nepătată, și spre înaintarea scopurilor asociației vor oferi pe trei ani o sumă anuală cel puțin de 4 coroane, sau dăruiesc un capital de 80 cor. care va formă averea fundațională a Asociației.

Afară de aceștia pot fi aleși de membri ajutători toate acele persoane, cari ori în ce mod contribuiesc spre înaintarea scopurilor Asociației, dacă posed calitățile morale ale membrilor ordinari.

Arad din ședința Direcției asociației naționale din Arad, ținută la 22 Septemvrie 1906. P. Truția, director prim. S. Raicu, cassar. R. Ciorgariu, Dr. N. Oncu, I. Herbai, I. Russu Șirianu, I. Ștefănuțiu, I. Beleş, Dr. I. Suciuc, G. Purcariu, I. Olariu, T. Vașan, C. Don.

Un congres al învăț. români.

Entuziastul și harnicul învățător M. Găzdac din Luna de Arieș publică în »Tribuna« un apel în scopul convocării la Blaj a unui congres al învățătorilor români din această patrie fără deosebire de confesiune.

Din parte-mi aderez la această idee din tot sufletul meu, căci și eu am emis înainte cu vre-o 18 ani aici în Sibiu, în adunarea generală a »Reuniunii învățătorilor gr. or. din districtul Sibiuului, care, acum știu s'a desființat în urma unui vot sinodal adus per majore contra acestei instituții, ce s'a fost validat așa de frumos și cu spor.

Da! ar fi foarte frumos și de dorit, ca să putem înjgheba așa o întrunire a corpului didactic dela școalele elementare, căci el ar formă un întreg psihic a cărui voce ar impune, când ea ar sună în chestiile, cari îl preocupă și în durerile, de cari el suferă. Dar bine știe dl Găzdac, cât e de greu să faci la noi o așa concentrare, când alte sunt vederile cercurilor, sub a căror stăpânire stă învățătorimea.

Drept aceea eu mă îndoiesc, că așa ceva va putea duce la bun sfârșit. Cu toate acestea sunt de părerea să încercăm, ca să vedem, câți vor fi, cari pot avea curajul convingerii și independenței. Nu vor fi mulți, dar tot vor fi câți-va.

Cu ocazia asta profit să aduc în vileag o idee, ce frământă acum de aproape două decenii de a întemeia o reuniune pedagogică cu totul independentă, cu statute aprobate de organele statului care să-și impună de probleme de a propaga știința pedagogiei. Membrul al acelei Reuniuni poate fi ori-cine, care iubește școala și prețuește munca ei!

În contra unei astfel de Reuniuni, nimeni nu se poate opune și nici nu poate nimeni să o împedecă în mersul ei, căci ea se conduce de sine și prin sine.

Emit această idee, că învățătorii noștri să cugețe asupra ei și dacă va află complăcerea colegilor noștri, să o întrupăm.

Mă angajez a face toate preparativele necesare, a asigura și aprobarea statutelor la forurile competente.

De putem face așa ceva, am eșit din impasul în care suntem împinși astăzi prin nepriceperea și poate răutatea unor oameni sus puși.

Nu învinuesc persoane, ci condamn sistemul, norma de procedare a mea în totdeauna.

Deci: La revedere! în corpul mănos al muncii cinstite și desinteresate.

Sibiu, în Oct. 1906.

Dr. Petru Șpan.

Ultime știri.

Șase luni temniță pentru o moarte de om. Budapesta, 13 Oct. Eri tribunalul de aici a osândit la 6 luni temniță pe Hencz Károly, deputat, care a străpuns în duel cu spada și astfel a omorât anul trecut pe contele Keglevich István.

Eötvös Bálint în temniță. Budapesta, 12 Oct. Azi a adus Curia sentință în procesul lui Eötvös Bálint, fost deputat dietal. Curia a respins apelata acuzatului și astfel sentința adusă de Tabla regească, care pedepsește pe Eötvös Bálint la *trei ani închisoare*, a ajuns la valoarea de drept.

Grevă generală în Lodz. 12 Oct. Aici a erumpit azi greva generală. Toate fabricile, prăvăliile și școlile sunt închise. Nemulțumirea crește mereu. Poliția face perchezitiile la mai multe locuințe și deține pe cine-i pare suspect. Sara popor mult a străbătut străzile orașului, sub drapele roșii, ce mai târziu au fost puse pe hornurile fabricelor.

Nouă decapități. Petersburg, 12 Oct. În săptămâna trecută tribunalele au adus cincizeci și două de sentințe de moarte. Ele au fost executate.

Până acum au fost decapități 106 de inși.

Șase sute de dețineri. Odessa, 12 Oct. Ieri-noapte poliția a deținut pe Boulevard 204, iar în oraș 400 de oameni.

Din Bucovina.

Aparițiunea ziarului »Apărarea Națională«. Sâmbătă sara un număr mare de Români, ale căror sentimente românești așteptau cu nerăbdare aparițiunea acestui ziar menit să fie scutul intereselor poporului român, ieșind primul număr de sub tipar, și-au dat expresie bucuriei lor nemărginite printr'o manifestațiune frumoasă și demnă. În curtea palatului național și în fața acestuia, în piața principală, sentimentele lor de adevărată bucurie și entuziasm românesc și le-au tradus în cântarea cântecelor naționale »Deșteaptă-te, Române« și »Trei-colori«, iar mulțimea mare și-a unit glasurile în puternice strigăte de »Trăiască, Apărarea Națională«. La urmă se împărțiră între lumea adunată câteva exemplare din primul ce a apărut.

Avis. »Apărarea Națională« scrie:

Aducem la cunoștința onor. cititori, că »Apărarea Națională«, din cauze tehnice, nu poate să apară acum decât de două ori pe săptămână. Înălăturând piedecile ce ni-se opun acum la început, sperăm că cu începere dela 1 Nemvrie, ziarul nostru va putea să apară de trei ori pe săptămână, cum s'a anunțat în numărul prim.

Scrisori din București.

Făgărășeni la expoziție. — Doi oratori.

Îți scriu despre venirea »fraților subjugăți și împilați« la expoziție și la câte li-se mai arată și li-se spune. Asta în genere. Însă în particular o să-ți vorbesc despre ceata mai în urmă venită, a făgărășenilor, care se ziceă și cu vorba și cu tiparul celor purceși din semețele ținuturi oltene, fabuloasa vatră a și mai fabulosului Radu-Negru, cuprisă nu odată și nu pe o clipă de aceleași hotare ale Țării Românești. Îți voi scrie tocmai despre ei nu numai fiindcă petrecusem împreună cele cinci zile și jumătate, ce s'au dovedit prea puține pentru a cutreeră măcar cu picioarele dacă nu cu înțelegerea tot ce ar avea să cutreere un Român de peste hotare, lacom de tot ce-i românesc — ci și fiindcă în vremea aceasta ni-s'au imbiat foarte multe clipe, ce de sigur te interesează, și cari, unele, au nevoie de lămurire.

Cum ați trecut granița, ce v'a izbit și cine v'a întâmpinat (s'ar putea și schimbă vorbele?) în lungul drumului — am și uitat să te întreb. Când s'ar fi și găsit răgaz pentru asta! Nerăbdător, cum vă așteptam sosirea, pe peron, cu ochii în patru, cum trebuia să fiu ca unul ce caută, impresii dar nu se imbulzește pentru ele — vezi dac'ași fi gazetar ovreu ași fi altfel! — nici nu mai știam ce să întreb, când vă zării, pe tine și pe mama, din mulțimea ce avea deocamdată un singur gând: a se da jos din cupele. Din atâta mișunare nehotărâtă un singur lucru mă surprinse: stegulețul tricolor, pe care știam numai decât că de pe cale l-ați cules și tot pe cale-l veți lăsa. Zăpăciți și neastâmpărați, vi-se păreau zădarnice, de sigur, toate vorbele de bine-ați venit și bine v'am găsit, uitarați chiar să strigați măcar un trăiască dlor Iorga și Vla-huță, cari așteptau neliniștiți sosirea porturilor voastre. Ți-am spus, pare-mi-se, că pe aci se făcuse mare lucru cu porturile »istorice« în cari ar fi fost să se prezinte Oltenii. Tocmai din pricina asta studentimea pregătea o primire grandioasă. Nu știu din ce pricină amuțise — avea poate presimțiri. — Destul atât, că și ceata, cărei te însoțiși și tu, fû primită ca și toate celelalte de peste hotare, cu cea mai mare văpae. Ați fost conduși până la o biserică în celălalt capăt al Bucureștiului, s'a slujit acolo o rugă de mărire Dumnezeului tuturor neamurilor, și s'a poftit pe urmă la masa întinsă gata.

Toate bine până aci. Trebuia să fim cu mulțumită față de bunul Dumnezeu care veghează asupra noastră, — de ce însă numai într'o biserică așa de urfă ca a lui sf. Gheorghe? — și trebuia chiar să se ofere masă vouă celor ce nici doi pași nu ați fi știut face, fără arătări, în casa »fratelului«. Un singur lucru ar trebui introdus: să se concentreze într'unul toate toașturile, ce răpesc mai mult vremea decât sufletele.

Îmi place însă mult să-mi aduc aminte de oglindirea în ochi a sufletului vostru, când vă pomenirăți — da, vă pomenirăți, căci era ceva neașteptat — în pragul expoziției, și privirea voastră se risipea de acolo în toate părțile, căutând ce e mai frumos. Și-mi plăcea mai ales să văd, cum stăteați parcă pe jar, cum nu vă găseați locul într'un pavilion sau altul, ci o curiozitate tainică, un dor ca de copil vă chemă înainte tot înainte. Ce era să fac, v'am zis să lăsați amănuntele pe urmă, și mai înainte să dăm o raită pe alee și urcușuri. Și trecurăm înainte. Acum vi-se prindea privirea de forma românească a unei clădiri, acum vă uimea închipuirea îndrăzneală a aranjării, acum importanța unei înfășeri. Și câtă lume adunată! Tot mereu trebuia să vă aduc aminte: mai repede, mai repede, că în veci n'o să sfârșim cu toate...

Sunt însă, acestea, niște momente, despre a căror farmec tu mai bine-ți dai seamă decât mine, care de mult am trecut peste ele. Când văzusem eu întâiașidată expoziția, în toiul verii, semăna încă mult cu o casă deranjată. Se direc-tică, repede, repede, sub ochii mei, neîncrezători

◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă despre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela S e h e i n e r S a m u, juvaerģiu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr. un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus.

parcă în gluma ce are mare trecere pe aci, că expoziția va fi neapărat de tot gata, colo când se va închide. O neîncredere vrednică de pe-deapsă. Acum cred și eu că expoziția va fi de sigur terminată pe când se închide.

Gluma ca gluma, dar vouă negreșit că vă pare rău, ca »celui« mai fidel păzitor al casei, că în proiectul excursiei s'au luat numai trei zile pentru expoziție și oraș. Avis pentru cei-ce o să vină pe urma voastră! Puteți fi însă mângâiați, că vouă vi-s'a dat prilej ce nu s'a dat altora, să ascultați pe *Delavrancea* și pe *Disescu*. Ce-i drept la un banchet, dar la un banchet care nu și-a dat de rușine numele. O fi recunoștință, să ne aducem aminte, că primăria ne-a dat acest banchet.

Nu sunt prietenul banchetelor, excepție (toată regula are excepție!) când punga mea atrage fulgerul ca vid, ce e, însă dacă mai nimeresc la câteva banchete unde ridică paharul și cuvântul oameni ca *Disescu* și *Delavrancea*, să știți că mă fac prieten cu ele. (Oare cine i-a mai felicitat în forma asta?) — Ai zis că te-ai bucura să le ai cuvântările — *Delavrancea* nu știe spune decât cuvântări, i-e prea puțin un toast; al lui *Disescu* mai semănă cu așa ceva — celor doi, celor mai buni oratori improvizatori (clasificarea lui *Henri Stahl*!) a României. Voiu încercă să ț-le cârlesc din însemnările în fugă ce le făcusem. Și fiindcă și ceilalți oratori au mai scăpat câte o idee, hai să le însemnăm și pe acestea.

Cine putea să vorbească mai întâiu, decât inimosul primar *A. Ciurcu*, un fâgărășan și el, urându-ne bun sosît, și cine putea să răspundă decât aducătorul cetei, dl avocat *Turcu*, mulțumind.

Apucă însă cuvântul dl *Disescu*, profesorul de drept public, a cărui oratorie are și calități externe, are însă calități interne fără păreche. Abia acum încep să-l cunosc mai deplin, decând îl aud, tocmai acum, la congresul științelor sociale, unde prezidiază. Îți pot spune, că atâta adâncime, atâta originalitate, atâta înălțime filozofică, și așa grămadă de idei ca în cuvântările acestui bărbat rar s'o mai fi găsim, în toată Europa, cum se zice. Mai precaut, mai diplomat, ori să zicem cu vorba lui predilectă: mai mult rațional decât emoțional, cum este, dânsul a spus ce voia să spună, mai mult prin aluzii, prin vorba aruncate în treacăt, ce nu se pot fixa decât în cadrul întregului. Totuși două idei conducătoare se desfăceau din gândirile d-sale. Două idei înalte: Una că dacă avem dreptul să iubim statele, să stăm în relații amicale cu unul sau altul, avem cu atât mai vărtos dreptul de a iubi popoarele. Adoua e o mărturisire: dânsul care iubea cu înfocare trecutul românesc, cheia prezentului și viitorului,

iubește acum, văzând cum se adună aici rând pe rând toate cele de peste hotară, fără de ce de altminterlea ar fi incompletă expoziția, iubește acum și mai cu înfocare viitorul românesc.

Plin de temperament, încordat, cu ochii parcă încrunțați, își ridică deodată capul pletos, și dă drum glasului său nepotolit, *Barbu Delavrancea*.

Ce logică are acest om, cu ce putere sferimă și trezește la viață! Stăpânește în felul lui de a gândi, în toată vraja-i, poezia.

Aș zice, că are o filozofie poetică; la toată întâmplarea mult mai mult emoțională. Face lungi și pline de adevăruri premise, îi place să adâncească psihologia poporului și a istoriei lui, ca să poată ajunge apoi, cu un point admirabil, la concluzii ce desleagă și dă avânt deodată tuturor sentimentelor ce se înfiripă cu încetul în inimile încătușate.

Astfel ajunge să spună îndată la început, că »dacă d'voastră veniți la noi, veniți dela voi la noi, iar dacă noi mergem la d'voastră, mergem dela noi tot la noi«. Prin atingerea teoriei și principiului politic al raselor, constată cu un gest de înversunare că »astăzi nu mai sunt regii stăpâni peste istorie, ci popoarele«. »Această stăpânire o dovedim prin înțelegerea gândirii și menirii noastre care dă unitatea rolului nostru.« În altă ordine de idei ne spune că »șirul de munți ce se numesc Carpați ne-au fost odată și apărători, nu numai zid de despărțire. Nici acum nu sunt ei zid de despărțire, căci toate apele, și toate dorurile din munții și văile noastre, cu Tisa și Nistru la margine, vin și se întorc în râul nostru Dunărea«. »Trei devize s'avem pentru viitor: Dumnezeu, neamul și umanitatea.«

»Aste trei se întregesc între ele, și când una lipsește din ele, cele două nu mai pot să aibă rost.« Cu aceasta deviză, dacă am avut 150 de ani de suferințe, dar am avut și 6 secole de învingere!»

»Și să fim mândri, că pe când Ungurii și-au plecat capul sub sabia Turcilor, noi am contractat cu ei.« Asta o spune după minuțioase constatări și interesante compoziții din filozofia istoriei trecutului, accentuând, cu aluzie la timpurile de față, că nici un domn mare nu a odîchinit pe tron, numai cei mici au stat liniștiți. Iarăși în altă ordine de idei ne impune gândirea »că rasa și neamul sunt calitățile necesare ale unui stat, la tot cazul însă ale unui popor, sufletească dacă nu politic, și asta face că d'voastră nu veniți aici ca mosafiri, ori ca frați, ci ca d'voastră înșivă!»

Ioan Berescu, învățătorul din Făgăraș, firește că nu mai putea să vorbească serios. Vorbî deci cu humor, despre Mihai-Viteazul, căruia nu-i poți vorbi decât la ureche, și cu sentiment des-

pre micii dorobanți cari duc pe umăr pușca, iar subsuoară cartea. Cu znova: păcat că săcara e după car, a închinat pentru călăuzii noștri.

Făgărășanul Peia, îl știi pe neastâmpăratul tinăr, de tot tinăr, a închinat cu verva-i ce ar fi mai cu efect dacă ar fi mai chibzuită, pentru dl *Florescu*, secretarul Ligei, care se avântă (așa dară că i-se potrivește vorba) într'un toast pe tema: »mi-am văzut visul cu ochii, de-acum pot să mor ferice«. Cântecul, »Apa trece petrele rămân«, răsună de pe buzele și din inima înduioșată a unui preot de-al nostru. Toată masa repetă refrenul, când *Delavrancea* se scoală iar și spunând că asta ar trebui să fie vorba cea dintâi, închină pentru țărâtime. »Pentru țărâtimea, care, când lumea boierilor zice »kire eleyson« ori tot așa în limba străină a Slavilor, ea se ruga zmerită: Doamne miluește-ne. Pentru țărânul care nici mort nu-și dă limba, cum spune pilde istoria. Pentru țărânul, care, până acum când știm și vrem, el țărânul din toate colțurile României, ne-a păstrat înconștient, dar cu tărie, unitatea noastră culturală. »Au fost timpuri de urgie, când țărânul român și boierul român erau străini unul de altul, când țărânul răspundea: »poate, domnule«... dar a venit acuma timpul, și are să vie și mai altfel, când țărânul zice: da, domnilor! Atunci va mai fi și conștient în apărarea dârzą a graiului său. Trebuie să ne întorcem la acest suflet al sătenilor, la sufletul lor, care a străbătut, întreg, secolii de invazie, și va străbate și secolii de învingere!!« (De-ți mai aduci aminte aci oratorul a luminat foarte original multe probleme din vremea de formație vremuri nebuloase, a neamului nostru.)

Gu scopul de-a întări vorba noastră că »țărânul este talpa țerii« citează foarte iscusit cuvintele lui Roosevelt, rostite în fața unei delegații de comercianți miliardari: »Suntem o clasă de comercianți, însă popor nu suntem, până nu vor fi miliardele la milioane«. Trîntește ușa vorbirii cu clasică axiomă: »Chestia națională este chestia țărâtimei de pretutindeni!»

— În aceste cuvântări ai destul cu ce să-ți bați capul, deci nu-mi mai cere, dragă frate, să urmez cu povestea excursiei. De-apuc, am să-ți descriu chiar în termin de poezie cum umblarăm pela Constanța și Sinaia — nu acum, ci peste tot — dar poți să vezi și din scrisoarea de față, că pentru sentimentalism abia ici coala mai găsesc loc. Eu cred că dacă toată lumea ar alerga atâta ca mine, ar fi cu mult mai puțin sentimentală. Și-acum trebuie să fug, ca să nu scap ședința congresului pentru științele sociale. O să-ți scriu și despre acesta. Când mi-se va mai potoli hămiseala de-a vedea, de-a ști și de-a cunoaște. Și până atunci te îmbrățoșez cu dor și drag.

Sever.

OFTICA.

Conferență ținută de doctorul *Al. Bolintineanu*.

Dacă urmărim țările vecine civilizate, sau mai bine, țările Europene ce merg în fruntea științei, vedem că lupta pentru »Prepararea în contra Tuberculozei«, e o idee mare ce le preocupă pe toate.

În țară la noi, vezându-se pericolul cel mare care se naște din cauza acestei boale — s'a căutat a se lua măsuri.

Nu vreau să mă ocup în introducerea conferinței mele, decât de unul din mijloacele acestea, de *ținerea Conferențelor*.

E acesta un mijloc bun de luptă, e bun pentru că deșteaptă alarma între auditorii de azi, e bun pentru că deșteaptă alarma între auditorii de mâine, și așa mai departe, până pericolul e cunoscut de toți.

Dar, ceace aproape nu s'a făcut la noi, decât pe ici pe colea (cităm între alții pe prof. dr. *I. Cantacuzino* la »România Muncitoare«), e aceea tocmai societatea noastră, societatea »*Albina Carpaților*«, a luat hotărîrea de a face, anume: de a ne strânge pe noi toți, de a strânge masele poporului, așa că nouă, așa ca masele poporului să le arate, pe ei să-i convingă de urmările rele ale acestei boale.

În adevăr, iubit auditor, când se ununță de pildă, o conferință la »Ateneu«, găsim aci, o mare parte din sală, format din elevi și eleve de liceu, o parte format din căți-va amatori de a auzi un conferențiar, o parte din cei cari întâmplător au trecut pe acolo, și neavând unde să-și petreacă timpul, intră la Conferință, o altă parte, din amozăzii care-și dau acolo întâlnire, și în fine o

mică parte, e formată, din prietenii, rudele și invitații conferențiarului, etc.

Rezultă deci, că numărul public, care îl găsim în seara conferinței pe scaunele Ateneului să zicem, nu e de loc cel care trebuia să rămână convins, presupunem de Conferența noastră de azi.

Dacă cumva a mai fost cunoscută o conferință cu un asemenea auditor, totul s'a datorit presei, care nu a lăsat să treacă sub tăcere lucrurile, ci a esplicat, a făcut dări de seamă, prin gazete, prin reviste etc. etc.

De aceea vă spusei, că mijlocul pe care noi îl punem azi în practică, — aceste conferențe populare, — am putea aproape zice, e un mijloc propriu al nostru, și ne propunem că urmând pe calea aceasta, să ne prezentăm în fața Domniilor-Voastre la timpuri potrivite, și cu alte conferințe populare practice.

Domnilor,

Pentru că azi tuberculoșii sunt răspândiți prin toate breslele, — lucrători în ateliere, unde ei își cheltuiesc cele din urmă puteri, pentru a câștiga hrana soției și copiilor lor, — brutari, cari frământă pâinea ce zilnic o mâncăm, — băcani, cum de curând am avut ocazia, să întâlnesc la o băcanie foarte apropiată de aci, pe unul din stăpâni atins de-o manifestație tuberculoasă, între cofetari, între școlari, etc. etc.

Pentru că azi zic, întâlnim peste tot tuberculoșii, cari se consumă pe ei, bolnăvesc pe cei din jurul lor, și cu toții mor după un oare-care timp de aceeași boală — cred, iubitul meu auditor, că e îndeajuns justificat, de ce eu mă prezint în fața Domniilor-Voastre, cu acest subiect.

Poate e unul din subiectele cele mai mult descrise și discutate în medicină, e sigur unul din subiectele asupra căruia s'a vorbit mai mult în public; la noi prof. Dr. *I. Cantacuzino*, dr. *Inotteriu* etc., au ținut conferințe cu privire la el.

De aceea nu am pretenție a veni în fața Domniilor-Voastre cu lucruri noi, ci voi căută numai a vi-le reaminti, voi căută numai a vi-le exemplifica cu lucruri din viața noastră practică.

Inaite de toate, țin să vă lămuresc, țin să vă arăt, sau mai bine zis: țin să vă recomand: *Ce e tuberculoza aceasta?* despre care ne vom ocupa noi azi.

Tuberculoza — Oftica, cum e numită în popor — este o boală generală, care-și ia naștere și-și întreține viața ei, prin ajutorul unei vietăți mici, a unui părăsit pe care oamenii de știință îl numesc *bacil*, și pe care *D-Voastră* îl vedeți desemnat aci (pe un desemn luat din *Bisson*).

E o boală care se poate lua dela un alt bolnav, sau dela animalele care trăesc pe lângă noi, și care poate ating ori-care din organele ce compun corpul nostru omenesc; plămânul, creierul, intestinele, ochii, oasele etc., poate atinge pelea, încheeturile, etc., e o boală, care atinge pe oricine: bărbat sau femeie, bătrân, tinăr sau copil, pe bogat și pe sărac.

Tuberculoza e veche în omenire. În scrierile lui *Hippocrate* se vorbește despre ea; de pela 1500 aproape se găsi la autopsii (*Vesale*, și microbul care o naște, fu găsit pentru întâia oară acum vre-o 25 ani (1882), de către *Robert Koch*, acel microb pe care *D-Voastră* îl vedeți desemnat aci, dar unde e mărit aproape de 10.000 ori.)

Oamenii de știință s'au servit de acest instrument (se arată un microscop) care mărește mult

NOUTĂȚI.

ARAD, 13 Octomvrie 1906.

— **Știri personale.** Cu trenul accelerat de azi au plecat din Arad la Sibiu, deputații congresuali R. R. Ciorogariu, M. Veliciu, G. Feier, V. Goldiș, Russu-Șirianu, dr. I. Suci, P. Truța Filip Leuca și C. Lazar.

— **Himen.** Anunțăm cu plăcere că distinsul nostru poet Octavian Goga se va cunună Duminecă, 1/14 Octombrie, în catedrala din Sibiu, cu gentila d-șoară Hortensia Cosma. — Toate fericirile!

— **Societatea de lectură »Andrei Șaguna«**, constituindu-se diu nou pe anul școlar 1906—7, în ședința ținută la 3/16 Septemvrie 1906 sub preșidiul P. C. Sa dl dr. Eusebin R. Roșca, director seminarial, protosinel, și-a ales: 1. Președinte: dr. Aurel Crăciunescu, profesor semin.; 2. Vice-președinte: Vasile Păltineanu, cler. a. III; 3. Archivar: Octavian Costea, cler. a. III; 4. Notar: Pavel Borzea, cler. a. I; 5. Cassar: Iosif Tătulea, cler. a. II; 6. Controlor: Pantilimon Bratu, cler. a. I; 7. Bibliotecar: Iosif Mircea, cler. a. II; 8. Vice-bibliotecar: Nicolau Enciu, ped. a. I; 9. Redactor: Petru Roșca, cler. a. III; 10. Econom: George Lincu, ped. a. III.

Membri în comisia literară: 1. Traian Achim, cler. a. III; 2. Ștefan Hărăgușiu, cler. a. III; 3. Petru Debu, cler. a. II; 4. Ioan Ludu, cler. a. II; 5. Traian Cibian, cler. a. I; 6. Ioan Dandea, cler. a. I; 7. Nicolae Bembea, ped. a. III; 8. Ioan Călborean, ped. a. III; 9. Ioan Hașu, ped. a. II.

— **Părți de-ale Ungariei alipite la România.** Prin o sentință a tribunalului din Brașov s'au predat României 2 proprietăți de pe teritoriul cărții funduare din Fundata și 1 proprietate dela Sirnea, ear afară de acestea încă 102 jugăre și 302 metri pătrați de pe felurite hotare, ca dela Satulung, Turcheș, Mociul de sus, Săcele, etc. Cu aceste frumoase părți de pământ hotarul Ungariei s'a îngustat și al României s'a întins.

— **Maghiarizarea de nume ca — geseft.** »Din »patriotism« — scrie »Népszava« — trăiesc mulți și bine în țara asta a tulipanilor. Mai bine de cât din munca productivă«.

Și urmează astfel:

»Infățîșăm mai la vale pe un domn, în persona lui Telkes Simon, care trăiește binișor exploatănd maghiarizarea numelor. Dl Telkes Simon este adică președintele societății de maghiarizare a numelor. Iar numele mulți și-l maghiarizează, cât e anul, pentrucă de pildă cu numele de Werkerle omul poate fi bun maghiar ca primministru,

dela profesorii școalelor civile se așteaptă însă ca să-și maghiarizeze numele. Ei, apoi mai sunt mulți cari țin să scape de nume pentru a nu se trage concluziuni neplăcute privitoare la confesiunea lor« (Ovrei! Traducătorul).

»Népszava« dă apoi dovezi cum Telkes (te miri ce Ovrei, colaborator la Budapesti Hirlap) speculează lumea, luând câte 15 fl. dela »clientii« săi căror le face rost să-și maghiarizeze numele. Așa, da!

— **Ciudat gust.** Dl Elie Pop, învățător pensionat în Șomcuta-Mare s'a simțit îndemnat să scrie, iar »Gazeta« (dela 12 Oct.) menită a ajunge în mâinile țăranilor, număr de Duminecă, a aflat cu cale să publice un articol și o poezie în amintirea lui Ioan Popa alias »Calicul«, decedat astă-vară, în 5 luni.

Fiindcă »alții mai competenți — scrie dl Pop — au neglijat a-și aduce aminte de dânsul, iacă eu unul dintre »cei mai mici apostoli« zicându-i pe această cale un »In veci amintirea lui«.

Dl Elie Pop scrie, între altele:
»Pe răposatul Ioan Popa, eu numai odată în viață am avut onoarea al vedea personal, la o adunare generală a »Asociațiunii«, înainte de asta cu 18 ani. Imi aduc aminte, că era un bărbat înalt, viguros și bine făcut, cu o cultură aleasă și niște maniere fine, dar glumefte. Mulți se cam codeau văzându-l și ziceau: »Iacă Calicul! Acesta e Popa Calicul.«

»Nici până atunci, nici de atunci încoace, eu personal nu l'am mai văzut. Am gustat însă și m'am amuzat cu umorul lui fără păreche sub marca mucalității de »Marcu«, dr. Amnar ș. c. l. cu buna intențiune de a stârpi tot ce e neghină în agrul scump al neamului nostru românesc«.

El Elie Pop unde a trăit? Nu știe nimic de indignarea și reprobarea generală ce au produs printre Români ticăloșiile din »Calicul«?

Și ne mirăm îndeosebi de »Gazeta«, care publică din peana dlui Elie Pop și versuri ca acestea:

Ioan Popa — avocatul
Mult a sbiciuit păcatul.
Cât a trăit în viață
La Români a fost povăț.

Chemat de bunul Părinte
La lăcașurile sfinte:
Duhul lui spre noi planează
Dorul ne mai alinează.

Nu înțelegem pe confracții dela Brașov...

— **Convocare.** Despărțământul protopopesc Șiria, al Reuniunii inv. români conf. din ppplatele aradane I—VII. își va ține proxima ședință Vineri la 13/26 Octomvrie 1906 în comuna Galșa

la școala inv. I. Groșorean. Programă: 1., Dimineața la 8 ore participare la chemarea Duhului sf. 2., Ascultarea prelegerii în școala inv. I. Groșorean. 3., Deschiderea ședinței. 4., Reflexiuni asupra prelegerii ascultate. 5., Raportul biroului. 6., E executarea concluzelor adunării generale. 7., Discuțiuni asupra cestiunilor școlare. 8., Propuneri și interpelări. 9., Fixarea ședinței proxime. 10., Încheiere. Șiria, la 10 Oct. n. 1906. Al. Doboș, președinte.

— **Muncitorii dela căile ferate din jurul orașului Gyoma,** au trimis zilele trecute o deputațiune la ministrul Kossuth, rugându-l, ca plata de 60—70 cruceri la zi să fie mărită cu încă 10 cruceri, ce au fost detrași pe vremea grevei.

Kossuth în loc de mângâiere le-a răspuns:
— Iarăși bani! De unde să vă dau? S'au să-i scot din Dunăre?

Foarte bine! Când țara are guvern național, chiar atunci n'are bani!

— **Corupție sârbească.** Din Belgrad să vestește, că în Dumineca ce vine, Scupcina se va deschide și deja în prima ședință se vor face mari descoperiri despre corupțiile făcute de cei ce stau în serviciul guvernului. Deputații din opoziție au date pozitive prin cari vor dovedi, cum a prădat actualul guvern banii țării.

Parcă ești în Țara ungurească!

† **Dr. Iacob Maior.** »Drapelul« scrie: De toți iubitul medic al orașului Lugoj, dr. Iacob Maior, și-a dat obștescul sfârșit. Deplâns este nu numai de familia și rudeniile sale, nu numai de corpul oficianților orășenești, nu numai de colegii săi medici, nu numai de societatea românească din Lugoj, care a pierdut în el pe unul din cei mai vrednici frunțași, ci de întreaga societate din Lugoj fără deosebire de poziție socială, neam și confesiune. Osemintele neuitatului defunct, trecut prea de vreme la viața de veci, au fost eris sfințite conform ritului bisericesc român gr-cat. și apoi transportate cu trenul la Comloșul-mare, unde au fost azi depuse spre eternă odihnă în cripta familiară. La ceremonia solemnă a sfințirii osemintelor a oficiat P. S. Sa episcopul Lugojului dr. Vasilie Hossu, asistat de canonicii Densușianu, Boroș și Nestor, secretarul episcopal dr. Fireza, parohul Țucu și diaconul Giurgiu. Cântările funebrele le-a executat corul bisericesc rom. gr-cat. din loc. După terminarea actului funebrel convoiul s'a pus în mișcare spre gară. În frunte era Reuniunea română de cântări sub conducerea presidentului dr. G. Dobrin, apoi corul bisericesc rom. gr-cat., P. S. Sa episcopul dr. Vasile Hossu cu pomenita asistență pe urmă carul mortuar cu pomposul sicriu, pe care erau depuse numeroase cununi. Sicriul a fost petrecut

pentru a-l putea vedea; au găsit mijloace cum să-i coloreze, pentru a-i putea deosebi de microbii altor boale (se arată o lamă cu bacilii colorați)

Când microbul acesta, botezat în știință, »baccilul lui Koch« — se găsește în aer liber, în praf etc., nu se mai desvoltă, e adevărat, dar nu moare, trăește acolo, am putea zice prea bine doarme... până când?

Până dintr'o împrejurare oare-care a ajuns unde îi priește lui, în corpul unui om, sau în corpul unui animal, și acum își recapătă viața, trăește și se înmulțește.

Baccilul tuberculozei în afară de corpul omului sau animalelor, trăește mai bine în aer uscat de cât la umezeală — și de aceia e bine ca curțile noastre, mai ales ale celor cari trăesc pela marginele orașelor, — unde praful e așa de mult — să fie tot-deauna bine stropite.

Dacă îl ferbem bine în apă, acest baccil moare după câte-va minute, pe când frigul până la 10, nu-i face nici un rău.

Are însă un inamic mare în natură, e soarele,...

a căruia putere îl birue, a căruia putere îl omoară. De aceea vă recomand ca odaia care o locuiți, ca odaia în care dormiți, să fie cât mai mult expusă soarelui, iar nu cum am văzut la mulți, păstrează odaia cea mai mare, și cea mai bună pentru... mosafiri (Vorbesc firește aci, de cei cari bine înțeles au mai multe odăi).

»Unde nu intră soarele«, intră alt-cineva, »intră Doctorul«, zice Românul.

Arătarăm că acest baccil, se găsește în corpul omului, în aer, în praf, în haine, în albituri, prețutinderi, și chiar în corpul animalelor, cum e vaca, cum e iepurele, și la cari naște tuberculoza ca și la om.

Indată ce, baccilul a intrat în organismul viu, înviează, se înmulțește, inflamează locul unde s'a așezat, și își fabrică un produs, pe care oamenii de știință îl numesc toxină — otravă care se introduce în tot organismul, pe care îl otrăvește, îl bolnăvește, și în fine îl omoară.

O chestie pe care trebuie să o știm, de care trebuie să ne convingem, iubit auditor este drumul prin care baccilul lui Koch, străbate în organismul nostru, este modul cum se face infecția, după cum zic oamenii de știință.

Patru sunt căile prin care el poate străbate, atunci când noi nu am avut grije să ne întărim corpul nostru, și să ni-l pregătim bine, așa încât să birue protivnicul său — să iese învingător din lupta ce i-se dă între el și baccilul năpădător.

Aceste patru căi sunt:

1. Calea cutanată, adecă prin piele.
2. Calea digestivă, adecă prin stomac, intestine, etc.
3. Calea respiratorie, adecă prin nas sau plămâni etc. Și în fine
4. Calea Genito-urinară.

Să le luăm pe rând:

1. Prin piele.

Când avem o tăietură la mână sau la picior, sau vre-o zgărietură ori cât de neînsemnată, poate să servească drept poartă de intrare baccilul ofitei.

Se povestește cazul unui copilăș (Prof. Dr. Gr. Romniceanu), care trăia în aceeași odaie cu bunica lui, ce era ofiticoasă. Intr'o zi, cade copilășul cu mâna în scuiptoarea ce servea bunicei

lui, își face o rană la mână, capătă o tuberculoză locală, și mai în urmă moare de ofitică galopantă.

Tot așa, se povestește cazul învățătorului Laënnec, care însași făcuse studii și descoperiri asupra tuberculozei — și care se tăia cu fierestrel pe când făcea autopsia unuia, ce murise de ofitică; Laënnec însuși din această cauză, muri de tuberculoză la plămâni, la vârsta de 45 ani.

A fost o victimă a științei, cum de altfel poate o știți, multe au fost și la noi în țară, între care amintesc ca întâmplat mai de curând, cazul nefericitului student în medicină, Borchină, care înțepându-se pe când făcea autopsia unui cadavru, se infectează și muri în scurtă vreme după aceasta.

De aceea se cere dela medici, ca ori ce rană să fie bine curățită, bine spălată cu lichide care omoară membrii, pansată, ... pentru ca astfel să se închidă drumul microbilor cari întâmplător ar voi să năpădească pe aici.

Dacă rămâne dovedit, că prin pielea ce are răni ne putem altoi cu ofitică, se înțelege lesne, că toate boalele de piele trebuiesc îngrijite cu mare băgare de seamă.

La copii mai ales, cojile cari sunt pe cap trebuiesc îngrijite și vindecate, iar nu cum e rău înrădăcinată credința la noi, că nu trebuie să le vindecăm, căci copilul moare de meningită etc.

Adevărul stă așa:

Dacă multă vreme copilul a fost lăsat cu aceste coji pe cap, a avut de sigur puțința, ca pe țăriile ce se fac când se rupe vre-o coajă, să se așeze praf care conține baccilul tuberculozei, sau să puie el însuși mâna în cap spre a se scărpină, după-ce mai întâiu luase el pe

de jalnica familie, de P. S. Sa episcopul dr. Demetriu Radu dela Oradea-mare, nepotul defunctului; de dl Iacob Radu, vicar în Hațeg; de numeroasele rudeni ale defunctului; de oficianții orașului Lugoj, de medicii din Lugoj etc. și de public în număr extraordinar de mare. La gară s'a oficiat încă o scurtă rugăciune și s'au rostit ecteniile prescise, iar Reuniunea română de cântări a cântat frumoasa cântare jalnică »Adusum-am aminte« de Porumbessu-Vidu. Sicriul a fost așezat într'un vagon spre a fi transportat la Comloș. Din incidentul jalnic al reposedării primăria, casina română și Reuniunea funebrală română din Lugoj au arborat steag negru.

— **Rectorul universității** din Chicago a dat ordin, ca studentele să nu asculte prelegerile la un loc cu studenții, ci separat. Dispozițiunea aceasta e făcută cu scop, ca universitarii să se obicinuiască la mai multă seriozitate.

— **Balonul cu cârmă.** Conte Zeppelin, cunoscut în toată lumea pentru invențiile lui și care ș'a jertfit toată viața și averea lui pentru a descoperi secretul balonului, ca să se poată cârmui, a secerat zilele trecute un mare succes.

De asupra lacului Boden a făcut încercări cu balonul cu cârmă, și aceasta încercare a succes pe deplin. Balonul a putut fi dirigit în modul cel mai perfect. De unde s'a ridicat, acolo s'a și lăsat în jos. Regele și regina din Württemberg, cari au fost de față la aceasta încercare a lui Zeppelin, l-au felicitat călduros.

Balonul astfel e construit, că pe oră poate face o cale de 30—35 de km. Balonul după ce s'a ridicat la o înălțime de 400 metri a fost cârmuit cu deplin succes din partea lui Zeppelin.

— **Ce are gust bun** este de regulă mai folositor corpului, decât lucruri cari ne displac, cu deosebire și medicamentele. »Emulsiunea lui Scott« este o formă de ulei de pește, gustos, ușor de mistuit, care să ia cu placere și de băiați. Să capătă în toate farmaciilor.

— **Femeile engleze,** nici odată nu folosesc la față decât »Lapte de castravete« ce se găsește în adevărata calitate engleză în farmacia Balassa K., în Budapest—Erzsébetfalva. E de efect sigur și e nestrăicios, ce deja după folosire de 2—3 ori înlătură ori-ce pete de pe față și aceleia îi dă tinerețea și finețea.

Să grijim ca pe fiecare sticlă numele »Ballassa« să se găsească. Sticla cu 2 coroane, săpunul englez de castravet 1 cor., pudră de castravet 120 Se află în toate farmaciile. Prin postă se capătă din farmacia lui Balassa Kornel, Budapest — Andrássy-ut 47.

Se capătă în Arad la farmacia Földes Kelemen și la drogueria lui Vojtek și Weisz.

unghii baccilul officei, fie din vr'un scuipar, fie să zicem din praful de pe rochea mamei lui etc. etc.

Trece firește un timp, să zicem 2, 6, 10 luni, până ce bacilul se înmulțește în corpul micuțului copilăș, boala îl stăpânește, și el moare de tuberculoză la plămâni, la intestine, de meningită, sau în fine de altă manifestare a officei.

Dar dacă copilășul ar fi fost îngrijit și vindecat repede după-ce i-s'au arătat bucele pe cap? Baccilii nu-și găseau locul pe unde să intre în corp, și copilășul nu murea de office.

Atunci stabilim adevărul:

Da... copilul va muri de meningită, sau de office, sau de altă manifestare a officei etc. Când i-s'au închis bucele târziu, — fiindcă baccilul care crește boala a intrat în sângele, în corpul lui, prin bucele ce au fost rău îngrijite.

(Va urma).

— **In Arad,** strada Forray-u. 2/b, vis-à-vis de drougheria Nádas, orolojerul și juvrajul

Zinner Vilmos

desface prăvălie de oroloage și juvaerice, ba chiar vinde prăvălia.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Winkler József.*

— Atragem atențiunea on. public cetitor asupra anunțului *Grüner és Varga,* ce-l publicăm în altă parte a ziarului.

— Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului lui *Pártos Lajos.*

— Atragem tențiunea on. public asupra anunțului *Fischer Simon,* care-l publicăm în altă parte a ziarului.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacămuri de argint. Oroloage de aur, argint și oțal de buzunare. Un departament separat se găsește fabricațiuni de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrássy nr. 22.

— **In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.** O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95.

In provință trimitem mustre. Pentru un pardeșiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe. Cu stimă: **Leichner és Fleischer** magazinul fabricii de pânuri în *Arad, Szabadságtér 17.*

Partea economică.

A XVI-a expoziție de vite aranjată de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului«.

1. Programul expoziției de vite, ce se va țineă Duminică, la 21 Octomvrie n. 1906 în comuna Săsciori.

1. Cu scop de a înainta economia de vite, »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului«, va aranja la 21 Oct. n. 1906 în comuna Săsciori, o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va țineă în ziua amintită, începând dela 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția să va țineă pe locul numit »Zăvoiu comună«.

3. La expoziție nu să primesc decât vitele locuitorilor din comunele Săsciori, Căcova, Sebeșel, Laz, Deal, Loman, Răchita și Căpâlna.

Pentru vitele aduse afară de Săsciori se cer pașapoarte în regulă.

Cerând trebuința proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de 3/4 de an cel puțin.

Oile trebuie espuse în grupe de cel mai puțin 3 capete. altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fie-care vită respective grupă de oi să alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Esponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui douăzeci și nouă de premii

în suma totală de 200 cor., dăruite de comisiunea economică a comitatului Sibiiu.

II. Premiarea. 1. In scopul premierii, comitetul central al Reuniunii agricole a ales juriul consistător din domnii: Pantaleon Lucuța, I. Schöpp, primpretro în Sebeșul-săseșc, ca reprezentat al comisiei economice comitatense; Ioan Chircha, Petru Dragits și Dr. Ioan Stroia, toți din Săliște; Romul Simu, Vic. Tordășianu, Dr. Petru Șpan, Vasile Stan, Oprea Steflea și Andreiu Teodor, toți din Sibiu; Ioan Popescu din Sibiiel, Iacob Bogdan, Pavel Precupescu, George Aleman și George Morariu, toți din Săsciori; Vasile Preda și Ioan A. Oancia, ambii din Căcova; Vasile Duvlea lui Iosif, Avram Zemora și Pavel Părvu, toți din Sibiișel; Ioan Cucuian, Ilisie Colhon și Savu Cățana, toți din Laz; Ioan Moga și Cosma Tonescu, ambii din Căpâlna; Vasile Bădilă, Ioan Bogdan și Vasile Coman toți din Deal; Ioan Alisie, Nicolae Petrașcu și Petru Cucuian, toți din Loman; Iepure Ioan, Prodan Ioan și Voina Ioan, toți din Răchita. Membrii absenți, sau împedeți dela vot, se înlocuiesc prin suplenți.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, ținută la Sibiiu, în 19 Septemvrie n. n. 1906.

Pant. Lucuța,
prezident.

Victor Tordășianu,
secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 12 Octomvrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7:30 — 7:31
Secară pe Octomvrie	6:62 — 6:63
Orz pe Octomvrie	7:15 — 7:16
Cucuruz pe Iulie	6:03 — 6:04
Cucuruz pe 1907	5:15 — 5:16
Grâu pe Aprilie 1907	7:46 — 7:47

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7:29 — 7:30
Grâu pe Aprilie 1907	7:55 — 7:56
Secară pe Octomvrie	6:62 — 6:63
Ovăs pe Octomvrie	6:86 — 6:87
Cucuruz pe Iulie	5:03 — 5:04
Cucuruz pe 1907	5:19 — 5:20

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Pentru Emulsiunea Scott

poți da liniștit bani, căci banii aceștia sunt în bun loc, fiind sănătatea bună, robustă, mai scumpă decât bogăția. Emulsiunea Scott conține cel mai bun ois medicinal de pește norvegian și la prepararea ei se folosește cea mai bună calitate a acestui oleu de pește. Procedura de fabricațiune Scott e rezultatul unor experiențe și studii de peste 30 ani. Productul are efect extraordinar și aduce rezultate repezi la delăturarea boalei sau la înfrângerea urmărilor distrugătoare ale boalei. Cu untură obicinuită de pește nici pe departe nu obține rezultate așa de favorabile și sigure, ca și cu Emulsiunea Scott.

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. **BUDAI EMIL**, »Városi Gyógyszertár«
BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2-50
Se află în fie-care apotecă.

Atențiune!

Aduc la cuuoștința p. t. public, că aici în

ARAD,
strada Deák Ferencz nr. 20

lângă hotelul »V A S S.«

din fabricatele fabricantului de cuptoare din Timișoara (Temesvár), alui

Pucher András,

din fabricate de prima calitate din țară po-

trivite pentru încălzit cu lemne, cărbuni și cocs, pentru sporurile, vanele de scaldă și lespezile de părere, putându-se face totodată și eventualele comande pentru curățiri, reparaturi și altele.

Prețuital sprijin al onoratului public îl cere cu tot respectul

PRODANOVITS DÖME.

Sa fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții -- -- și mai ieftine prețuri la -- --

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,

Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână
MAFFĂ NOUĂ!

Telefon Nro. 534.

Comandă din provincă se efectuează încurând.

Mare bună, prețuri ieftine, serviciu punctual.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUVARĂ.

1905.
24 Septembrie

115049145
1600555
59074688
25075144
11999666
15153610
2930477
5746688
588094
413767
81828740
—
8570344
37171254
36520217
12000000
19878642
3016596
246243090
1560783
674321
81828740
—
365202172

ACTIV

81454145	Reserva metalică Aur . . .	83368499
33595000	" Trate Aur . . .	3595000
	Argint și diverse monete . . .	
	Portofoliu Român și Străin . . .	
	*) Impr. contra ef. publice . . .	8532200
	" " " " în cont curent . . .	21500435
	Fonduri publice . . .	
	Efectele fondului de rezervă . . .	
	" " " amortisarea imob și material	
	Imobili . . .	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	
	Cheltueli de Administrațiune . . .	
	Depozite libere . . .	
	" " & provizoriu . . .	
	Conturi curente . . .	
	Conturi de valori . . .	

1906.
16 Septembrie 23 Septembrie

113076959	116964399
654568	657587
95023521	93891313
30576982	30032635
11999924	11999924
14801390	14796390
2908324	2903324
5770128	5770775
604286	604678
460063	468481
86121970	85704250
7774000	7067500
5054180	6903211
22414654	21936062
397240949	399699659
12000000	12000000
21373442	21402642
3222588	3253368
264313100	267756200
1646498	1646498
789351	869201
86121970	85704250
7774000	7067500
397240949	399699659

PASIV

Capital . . .	
Fond de rezervă . . .	
Fondul amortisării imobilelor și material . . .	
Bilete de Bancă în circulațiune . . .	
Profituri și pierderi . . .	
Dobânzi și beneficii diverse . . .	
Depozite de retras . . .	
" " " & provizoriu . . .	
Scomptul 5% *) Dobânda 5%	

Mare magazin de specialități din Paris.

Aduc la cunoștința On. public, că

am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări, fâșii de legat pânțele, suspensorii, precum și artici optici, ca: ocheanuri pentru teatru și tabere .. .. militare și tot felul de ochielari .. ..

în ARAD, piața Andrássy Nr. 22.

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stimă:

Deutsch Mihály.

Mare magazin de specialități din Paris.

Vânzare

de VIN în mare și mic, producțiune proprie,

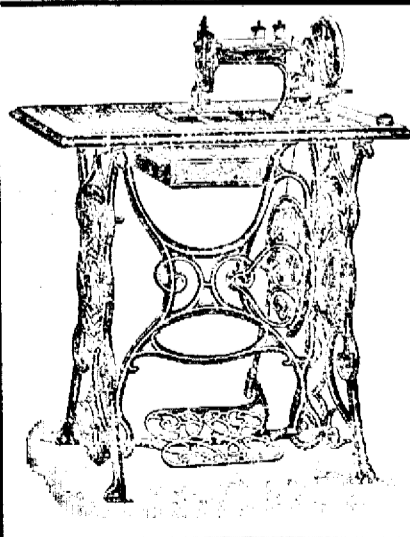
din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor.	52 fl.
Vin vechiu alb	— "	64 "
Rizling alb	— "	80 "
Schiller (roșu)	— "	56 "
Vin roșu vechiu	1 "	— "
Rachiu de drojdie, fabricat pro-		
priu, rafinat și rachiu de prune	1 "	60 "
Pelin sârbesc, veritabil	1 "	20 "

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

30 fl. Mașini de cusut.

Pe lângă rezponzabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăta numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea fiitoare iau răspundere.

Catalog gratuit și franco.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

**mare asortiment de perdele,
diferite covoare și couverturi**

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziția
onoratului public.

**Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai
favorabile.**

Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Áradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11

Pene ieftine de pat de BOHEMIA

5 kgr. de pene noi cor. 18-60
calitate mai bună 12 cor.; pihe albe fine sfășiate cor. 18-24, albe ca zăpada, fine ca pihele, sfășiate 30-36 cor. Comandele se fac franco și cu rambursă. Comandele se primesc napoi pentru altele ori se rambursează banii.

Benedickt Sachsel, Lobes — Nro. 340.
Posta PILSEN, BOHEMIA (Böhmen).

CIMBALMĂ

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »Școala« de cimbalnă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL
fabricant de cimbalnă și de muzice
M a k 6 (casa proprie).

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaiilor nostri mușterii, că din cauza mării chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin, ca cel de până acum, suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vânător“ — József főherczeg-ut nr. 11.

FISCHER KÁROLY
fabricant de funii, țesături, de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherczeg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ținc, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Site de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și pâruri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastic de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurintei de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate.

Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE“
a lui **JAHNER RUDOLF**
Timișoara-Fabric, Str. Principală 70.
Discretă și zilnică expediție cu posta. — Telefon 476.

„JAHNER“
Cremă neunsuroasă. Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de infierbinteli, sgrăbunțele și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. **1 tegulă . . . 1 coroană.**

„Jahner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos. care acoperă înțepiturile și e cu totul nesticăcioasă. În culorile: roză, alb și crem. **1 cutie**

„Jahner“ săpun. **1 bucată 60 de bani.**

„Jahner“ pastă de dinți. **1 cutie**

„Jahner“ apă de gură. Bună pentru dungi scorburoși și gingii buretoși, curăță miosulul greu de gură. **1 sticlă, cor. 1.40; jum. sticlă, 70 b.**

„Jahner“ esență de păr. Excelentă pentru înălțurarea mătetei și contra căderii părului. **1 sticlă, 1 cor. 30 bani.**

„Jahner“ pomadă pentru creșterea părului. **1 tegulă 4 corone.**

„Jahner“ vâpseală de păr pentru a colora în blond părul sur și cărunt. Necesită colorant și esență. La colorarea se notează că părul încărunțit în ce culoare să se vopsese (negru, brun, net ori băl). **Un carton 4 corone.**

„Jahner“ apă blondină. Pentru a vopsi în timp scurt, în băl aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. **1 sticlă, 4 corone.**

Fluidul ventru - reumatism și gicht, al doctorului Hoffmann.

Medicament folosit de ani îndelungați împotriva gichtului, reumei, durerii de nervi, levrăgăii, reumei, durerii de mușchi, exstază ischiaș, scintecarea mușchilor, inteperea mușchilor și cordelor schilăreți și a durerilor din crucea și șolduri. **1 sticlă, 80 bani.**

Tusa. Dombioanele lui Dr. Oppolzer.
Mijloc foarte bun contra catarului organelor de respirație, contra tusei și a gâdilării la gât, a catarului de plămâni, a gictei respirării. **1 cutie 80 b.**

Pilulele curățitoare de sînge ale lui Dr. James.
Pilulele acestea curătesc singele, iriteză activitatea intestinelor și ajută lucrarea scaunului, depărtează toate sucurile rele, fierrea stricată și rămăștele rămase dela alte boale. **1 cutie 80 bani.**

Balsam Dr. James.
Balsamul acesta încălește răna și singele îngreunat, depărtează acreala, flegra și firea superficială și prin aceasta produce o mistuire proasă pată, prin urmare aduce și mistuirea rânzei (stomacului) în mistuire bună și poartă la mănecare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporțește activitatea intestinelor, delătura ridicarea din stomach, amălcinirea, greata, durerea de cap și amețea. **1 sticlă, 80 de bani.**

Unsoare de râie, — a prof. Kaposi.
Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la râie, ci și la tot felul de creșterții de ale pielii. **1 tegulă, 1 coroană.**

Preservativ pentru galițe. Mijloc probat contra epidemiiilor găinilor, găștelor, rațelor, curcilor, etc. **Prețul unui pachet: 1 cor. 40 bani.**

Blister (unsoare roșie englezească) contra inflamațiunilor cronice dela încheieturi, a cărnii moarte și a diformitățiilor de picioare și tot soiul de boale de oase. **1 teg. mică 1 cor., 1 mare 2 cor.**

Unsoare de umflături. Cu adevărat amitor foloșitoare la cucuie de gozoase, buretele de gozoase, la umflături de boala apei, rane de scintecături, aprinderea pichei, de oase, etc. **1 tegulă 1 cor.**

Prav de cai. Contra tusei, ofiței și șgărilor, mai departe contra catarului, lipsei de apetit, etc. **1 pachet 80 bani.**

Prav elveț vite. Contra tusei, relei misturii, lipsei de apetit, pentru curățirea singelui, și la vaci pentru îmbunătățirea laptei. **1 pac. 80 bani.**

Prav de râie. Contra râiei și diferitelor boale ale animalelor de casă. **1 pachet, 60 bani.**

Balsam de rane. Pentru rane și fisurile rău granulate, învechite și alte diferite rani. **1 cutie 80 bani.**

Prav de porci. Recomandabil — la lipsă de apetit, provocată de reana mistuire, mai depar și contra tusei și a viermilor lăuntriți pe cum și pentru curățirea singelui. **1 pachet, 80 de bani.**

Pentru înconturare contra cancerilor numai „Preparatele lui Rudolf Jahner“ iesie d a farmacia ra au valoare! **1 teg. și se pot căpăta la Farmacia „Maria ajutoroare“ a lui R. Jahner, Timișoara a-Fabric, Strada Principală numărul 70.**

Nou
atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public. că **am deschis**
atelier de modă pentru pălării de dame
în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.
In magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele esite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.
Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.
Se roagă de partinire:
AMTMANN ANNA
ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

Vindecarea deplină a boalelor secrete!

Să nu prezete nime într-o chestiune atât de gingașă să se presente odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori cât adănc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinarți poți cu siguranță afla și calea pe care ajunși la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. In scrisoare pune marea de răspuns După încheierea curei, au la scoe scrisorie se ard rere expresă se retrimit.

Un astfel de lecuritor și curățitor e institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii ise întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda lui proprie de vindecare și casurile cele mai neglijate boale de besică, de țeve, de testicule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, poala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele secesusle femeștii. Pentru femei e sale de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși dr. Palóc (dela 1 ore în. a până la amezii).

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist Budapesta VII, Kerepesi-ut 10. **272**

● În mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

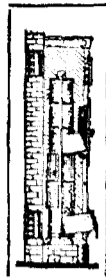
Prima fabrică de căruțe de pe câmpie
Ifj. Hodács János
SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești.
Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase
căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fara acoperiș, sanii, etc. etc.) . . . .
Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui

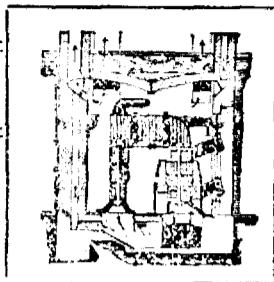
KOCH JENŐ

Budapest, V., Balthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, bisericilor, teatre, hoteluri etc

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Nou! Prăvălie de geamantane, **Nou!**
pielărie de artă, șea și curele.

LIFERANTUL ARMATEI COMUNE C. R.

Recomand în atențiunea binevoitoare a onoraților me cumpărători

cercetarea

prăvăliei mele de geamantane,

pielărie de artă, șea și curele

aranjată după modelul celor din capitală conform recerintelor moderne

in Arad, strada Salacz nr. 1.

Magazin de tot felul de geamantane și pielărie de artă, hamuri pentru cai de rând și cai de călărit, instrumente pentru grajduri și pentru îngrijirea cailor, articole de călărit și sport. Toate cele necesare la o șea ofițerească sau domnească.

Comandele se efectuează pe lângă răspundere, prompt și prețuri ieftine.

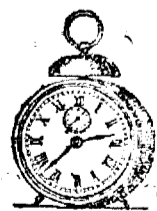
— **Probați să vă convingeți!** —

Ori ce renovare ce se ține de aceasta bransă se efectuează imediat pe lângă prețuri moderate.

Cu stimă: **Bérczi Pál,** Arad, str. Salacz nr. 1.

Juveliericele, lucruri de aur, — — — — —

— — — — — argint și argint de China, precum

oroloage admirabile

pe lângă răspundabilitatea de 10 ani mare asortiment, foarte bune și foarte ieftine se pot căpăta și pe rate

la **PÁRTOS LAJOS**

— SZEGED. —

— Catalogue ilustrat se trimit gratuit și fără porto. —

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul, împreună cu fluiditățile aparținătoare, 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potrivă diareii copiilor.

◆◆◆◆ Bucata cu 10 fileri. ◆◆◆◆

Se capătă numai la unicul apotecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Prima aradană

Fabrică de țigle de cement crestate

a lui

rétháti Kövér és Társsa

Cancelaria: **ARAD, Kiss-utca 6.**

Recomandă marele cantități de

țigle de cement crestate

cari față de ori-ce altfel de țigle sunt

-- -- -- pentru acoperiși -- -- --

☞ **Cele mai bune și mai ieftine** ☞

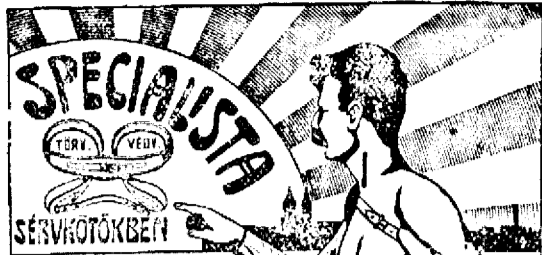
afară de aceasta la punerea leațurilor

după-ce să cere o distansă de 39 cm.

față cu altfel de țigle se ajunge la un

-- -- -- câștig de 40% -- -- --

Mulfimaa epistolelor de recunoștință la dorință să arată în original.

Pentru cei ce pătinesc de surprătură

Cea mai nouă invențiune de bandăgin ces. și reg. brevitat pneumatic cu pelottă de cauciuc, cel mai perfect în felul seu alui KELETI!

Oprește surprătura cea mai mare și vechie fără de a căuza dureri.

Prețul: pentru o latime 12 coroane, pentru amândouă laterile 24 coroane.

Mulțime de epistoale recunoscătoare din patrie și străinătate, dela cei mai vestiți medicii și profesori.

În institutul meu artistic pentru îndreptarea corpului, ce susțâ de 15 ani, pe lângă controlul unui medic de praxă și orașului Budapesta, să pregătesc pe lângă prețurile cele mai efine, cele mai perfecte instrumente tehnice, ca

picioare și mâni artificiale pentru cei amputați.

Mașini de proptit și umblat pentru cei ce sufăr de dureri de oasă, închieturi, tuberculoză, boală englezească, reumă și gârbovire.

Lepători pentru pântece și elorapi de cauciuc pentru cărcei și convulziuni.

Damele sunt servite de femei.

Seracli, conform înțelegerii, vor plăti în rate.

Cereți gratis și franco catalog provăzut cu peste 3000 figuri.

KELETI J. fabricant de instrumente artistice igienice BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17-18

(În palatul claustrului ordului monahal „Szervita“). Fabrica: Bpest, IV. Koronaherczeg-u. 14. — Întemeiată 1878.

— Corespondența în limba română. —

Sa fondat în anul 1868.

BÁLINT JÁNOS următorul lui SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și institut de plissé în **Temesvár-Gyárvaros** Andrassy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundant adjustat cu tot felul de fabricante proprii de piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii mai departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perziane KRIEMER, farbuite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de halne pentru plissé, din loc și provință.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —
desfacere în mic și mare. — Comandele din provință se execută prompt și repede.

Sirupul de miere de teiu alui HALAP aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușește, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De multeori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculozei. Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stârpească, deși când incolțește, iar unde să observă, să fie nimicit prin

sirupul de miere de teiu alui Haláp care are influința sigură la dureri de piept, tnsă, răceală etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiterea banilor înainte se capătă numai în farmacia „Apostol“, Budapesta József-körut 64/29.

La expoziția din Paris 1900 a câștigat „Grand Prix“.

Ioan Francisc Kwizda

furnisorul curței c-reg, austro-ung., reg. române și princ. bulgare farmacist cercual în Korneuburg (lângă Viena).

Prav de Korneuburg al lui Kwizda pentru nutrirea vitelor

E un mijloc de hrană pentru cal, vite cornute și oi. În cele mai multe grajduri se folosește de 5 ani la lipsă de hămiseală, împotriva mistuirii rele, pentru îmbunătățirea laptei și pentru urcarea cantității de lapte a vacilor. Prețul unei cutii 1.40 cor., o jumătate cutie costă 70 fil.

Veritabil e numai cel provăzut cu breveta mai sus. Prețurile ilustrate să trimit gratuit și franco.

Depozit general: farmacia lui Iosif Török, Budapesta, VI., Király-utza 12 și Andrassy-út 26 II.

Doamnelor!

Prăvălia mea din strada Deák Ferencz nr. 30 am strămutat-o tot în aceeași stradă în celalalt șir de casă nr. 2, lângă hotelul »Vass«. Cer încrederea onorațiilor doamne și pe mai departe. La mine se pregătesc corsete după modă și toate cele trebuincioase pentru a da unei femei o talie frumoasă și elegantă.

Cei din provincie, pot cere îndrumări.

Cu toată stimă
Pilcz Irma, Arad
Deák Ferencz-u. 2.

Neinte de folosință.

După folosință.

Nu mai este boală de porci

dacă vei comanda vestitul praful de nutreț din Seghedin.

Promovează apetitul porcilor, le curăță mțele, prin ce capătă sânge proaspăt și curat, promovează de tot îngrășatul, după folosință porcii nu se mai îmbolnăvesc.

PREȚUL unei cutii 50 fil. și 1 cor. La comanda mai mari mai ieftin. Revanzătorii au scăzământ la preț.

Se poate procura exclusiv la **Zenke Zoltán, Szeged.**

Numai este incuietură de șezut!

S'a gătat ou durerea de stomacul și cu lipsa de apetit, dacă vei comanda preparatul meu de licor din plante ce întărește stomacul:

Barátital.

O sticlă familiară mare 4 coroane; 10 sticle mici 5 coroane; 1 sticlă 80 fileri.

Preparator: ZENKE ZOLTÁN, SZEGED.

De oarece contra perturbărilor de stomac și contra lipsei de apetit numai beutura D'Tsai „Barátital“ mi-a folosit, mă rog a-mi trimite cât mai curând 100 sticle cu rambursă.

Törökszentmiklós, 5 Noemvre 1905.

Garami Zsigmond, dir la școala civilă

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1—
Slavici: „Vatra părăsită“	„ 1-50
„Musa someșană“	„ —30
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	„ 5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	„ —40
Ardeleanu: „Buchetul meu“	„ 1—
Bibl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	„ nrul —30
Almanahul „Petru Maior“	„ 4—
Maneguțiu: „Reunirea Românilor“	„ 4—
Ziann: „Potpourri“	„ 1—
Lăpădat: „Conferințe“	„ —20
Popescu: „Petru Cazacu“	„ 1-60
Păcățianu: „Principiile politice“	„ 2—
ditto „Lupta pentru drept“	„ 2—

Raderea de prisos!

Cine voește se economisescă banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL“ sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de 30 de ori, 2-40 Cor. În provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit. Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL“ Vegyipar Vállalat Budapest, VI. ker., Váci-körut 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor dă concesiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

e „RASOLIN“ -ul foarte recomandat damelor.

Prețul unui borcan 2 Cor. în provincie 2-50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyipar Vállalat Budapest, VI. ker., Váci-körut 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12 Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

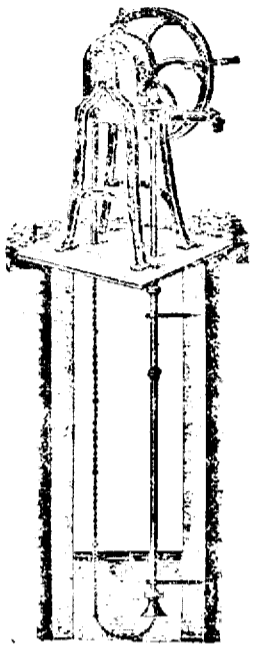
Pompă cu lanț „Victoria“

este cea mai perfectă pompă cu lanț.

Se poate folosi până în afunzime de **20 metri.**

Țeave de aramă țincuită cu lanț

la dorință cu **astupuș copac**, precum arată figura.

Mănată de un om
dă **5000 litre de apă**
într'ro oaă.

Prețul unui aparat
pentru afunzime de 3 metri

	Cu copac	Fără copac
	cor.	cor.
>	140	160
>	155	175
>	170	190
>	185	205
>	200	220
>	215	235
>	230	250
>	245	265
>	260	280
>	275	295
>	290	310
>	305	325
>	320	340

De vândut la

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

specialiști de pompe și smârcuri

BUDAPEST, V., Báró Aczél-u. 3, lângă Vigszínház imediat.

RESTAURANTUL LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune bauturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dălectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek

restaurantieri.

Telefon-nr. 469.

Telegr-air.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16.308, la cea Autriacă 99.403. — Giro-cont la Banca Austro-ung.

Manufactura de cânepă, in și jufă.

To felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți. Dresni, saci, poneve, pânză juta pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreajă de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

Aviz.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că în Arad, str. Deák Ferenc nr. 1, în casa hotelului »Vass«

am luat în primire

SALONUL DE RAS

a lui Radu Urs

și rog pe on. public, să binevoiască a mă sprijini.

Cu toată stima:

IOSIF POPOVICIU

barbier.

Cine e bolnav!!

Oieul-Reuma de Băile-Ereulane a lui **Dr. Arányi** foarte renumit, ci ce n'ar trebui să lipsească din nici o casă necondiționat și cu siguranță vindecă

! reuma, cursoarea și podagra. !

Este recomandabilă la durere de mână, spate, pept, șele, lovitură, silă, serănitură, durere de urechi, tunit de urechi, durere de cap și dinți. Provăzut cu îndrumare pentru întrebuintare punctuală. — Prețul unei sticle 2 coroane. Sticla de probă 1 coroană. Să fim de băgători de samă la numele lui Dr. Arányi! Ori ce alt-le sunt falsificări tendențioasă. — Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, Hódmezővásárhely, Fő-tér.

La comanda prin poste pentru expediție și ladă se compută 40 fl. La comanda mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuială în caz de trimitere înainte a sumei.

Ifj. Kopetkó Károly

CASĂ DE MARFE

PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

ARAD

Strada Bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat ur. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Își recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame după moda cea mai nouă negre și în color.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preotești.

● Mustre în loc și provință trimit gratis. ●

Plise și guelivare în toată țările.

Mare asortiment de pănuri pentru haine bărbațești.

Bokor János

Fabricant de ardeiu --- în Szeged.

Nr. 1. Ardeiu dulce de alui Bokor adevărat 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 3-20	Nr. 6. Ardeiu de roze, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2 —
Nr. 2. Ardeiu dulce pentru tocăniță 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-20	Nr. 7. Ardeiu regese, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 1-80
Nr. 3. Ardeiu „Korona“ de jumătate dulce 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-50	Nr. 8. Ardeiu de comerț, 1-ma calitate 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 1-10
Nr. 4. Ardeiu Extra, dulce, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-40	Nr. 9. Ardeiu de comerț, calitate a II-a 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. —70
Nr. 5. Ardeiu de specialitate, 100 Klg. Se poate comanda și în pachet de 5 Klg. — — — 1 Klg. 2-20	Ardeiu întreg, produs nou din Seghedin 100 Klg.
- La cumpărarea a lor 25, 50, sau 100 Klg cu 20 coroane mai ieftin.
Se cere corespondență ungurească și nemțească.

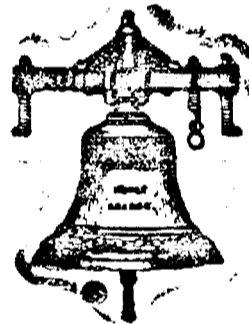
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30%, al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se elatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

ÎN ATENȚIUNEA CINULUI PREOTEȘC!

Am onoare a recomanda unicul meu

croitorie pentru de haine preotești
tot felul

precum: reverenzi, cimade, paltoane, camilafcă și capișon. În magazinul meu țin numai stofă de calitate primă. Pun mare pond pe forma esteroară ca să câștig plăcerea onoratei preoțimi, care mă va onora cu comanda.

Varga János succesor MUTS JÁNOS

croitor de reverenzi și vestminte preotești

în Budapesta, IV., Váci-utca nr. 70.

SCHIEBER EDE

INTREPRINDERE PENTRU ASFALTARE ȘI BETONARE

ARAD, Piața Szabadság nr. 10.

EFEPTUESC: Pavagiu de granitto, terazzo, beton și asfalt, canalizari, acopereminte de beton, țititoare de apă, strășine, zidiri de beton sigure contra focului cu pervazuri de fer, transformarea locuințelor umede în locuințe sănătoase, lucrări de cement și beton.

Plăci de cement și mozaic, plăci de pavagiu și table de gips.

Vinderea de cement în măsură mai mare și mai mică.

Incunoștințare.

Aduc respectuos la cunoștința onoratului public, că în Arad, strada Boczkó nr. 5 în 11 Octombrie am deschis sărbătorește

hotelul la „Vulturul Negru“

edificat în stil modern cu 21 camere cu gust arangiate, și vor sta la dispoziția onoratului public.

Spre orientare im iau voia să comunic, că la mine se va găsi zilnic bere proaspătă de KÖBÁNYA. În toată Vinerea zamnă de pește, în toată Sâmbăta gustare proaspătă de porc, cuină admirabilă și beuturi escelente. — Camerele sunt iluminate cu elicitricitate și se pot căpta cu unpreț dela 1.60 cor. în sus.

Im iau permisia să mai amintesc, că mă voi strădui din toate puterile, ca oaspeții mei să fie pe deplin mulțumiți, deci rog să mă și sprijinească.

Cu deosebită stimă

IGNAȚIE PAȘCA,
hotelier și ospătar.

→ Tramvaiul circulă până înaintea hotelului meu. ←

Cel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserici, candele, cruci, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane rusești de tot felul, icoane istorice etc. etc.

În atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Cele mai moderne pălări preotesti.

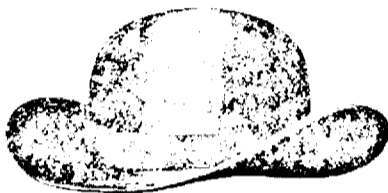
Haine pentru dnii preoți, brăue și camilafce. Pregătesc bine și prompt vesminte preotesti, căci am un eroitor foarte isteț. La dorință dau detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi serviti în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comande execut momentan în modul cel mai prompt și mai constientos.

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante, rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék

strada Duna, casa proprie.

Aducem la cunoștința onoratului public, că

Prăvălia de modă barbateasca

pălării și rufe a lui

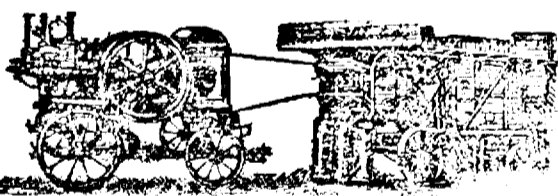
MEL ARADLER
Andrássy-tér nr. 14
(lângă firma lui VOJTEK ÉS WEISZ)

asortat bogat cu articoli noi de cel mai bun gust

se va deschide în 25 Octombrie

Cele mai bune provisiuni de mașini de freierat din lume.

Deplină responsabilitate pentru excelența frierare.

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3—5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

provăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treerat cu locomobile de benzin și cu elicitricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi.

Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate.

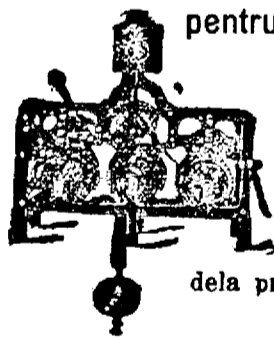
Fiți băgători de samă la adesa exactă

KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43
— Cataloge gratuit și franco. —

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificări de prețuri trimise gratis și franco.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei oienți, că am cumpărat

prăvălia de ghețe a lui **GORZÓ** și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești
crema de lacrimoară a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie unsuroasă,
e compusă din alifii inviolabile.
Se poate folosi și ziua! Face să
dispară petele, urmele de vărsat,
crețelele, arsura de soare și tot
felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lacrimoară 1 cor.
Prav de păr de lacrim. cutia 1-20 ..
Sapun de lacrimoară, bucata — 70 ..

Se capătă în farmacia lui
VASVÁRY ELEMÉR
în Hódmezővásárhely.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am
repășit dela conducerea cafenelei „EUROPA“ (Borkostoló) și
am luat în primire dela dl HERCZEG GÁBOR în 1 Octomvrie

Cafeneaua „HAZÁM“

din colțul străzilor Weitzer János și Batthyányi și am
deschis sărbătorește în 6 Octomvrie cu concursul unei araf de
bun renume. — Cu acest prilej comunic onoratului public, că în
cafeneaua mea voi servi cele mai bune băuturi și mâncări răci
și mă voi strădui ca să dobândesc mulțumirea onoraților mei oaspeți.

Recomandându-mă în buna credință a onoratului public,
rămân

cu tot respectul

Havancsák József
cafegiu.

Modelele cele mai nouă de pălării.

Avis!

Am onorul a încunoștința pe P. T. cumpără-
tori și publicul de dame, că

**SALONUL MEU
de pălării de dame**

care până acum a fost în str. Fabian, lărgându-l
și de nou și bogat asortându-l, cu 1. Oct.
l-am mutat în casa Heim

în strada Deák Ferencz nr. 33—34.

Pe cumpărătorii mei îi asigur și pe mai departe
despre serviciul solid și le rog sprijinul și pe
viitor.

Cu deplin respect :

JASPER ALAHNA.

Asortiment bogat de pălării de dame și de băieți.

Am onoare a aduce la cunoștința onora-
tului public, că în 15 a lunii curente

în str. Tabajdy Károly nr. 1

am deschis

Prăvălie de confecție

de haine pentru copii și fete.

Cerând sprijinul onoratului public, rămân

cu deosebită stimă :

KAUPERT IRMA.

**Câștig lateral
ușor și splendid.**

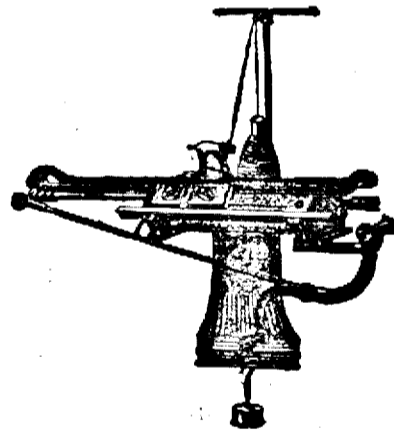
Pentru familii și dame.
Nici la o casă să nu lipsească
originala mașină de
împletit „STYRIA“.

Preț-curenturi gratis.

Condițiuni avantajoase de plătire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria :

FÖGL J. L.
BUDAPEST, VI, CSENGERI-UTCZA 54.

Hartmann és Müller

SCULPTORI
SZABADKA, I. kör, Zentai-ut nr. 488.

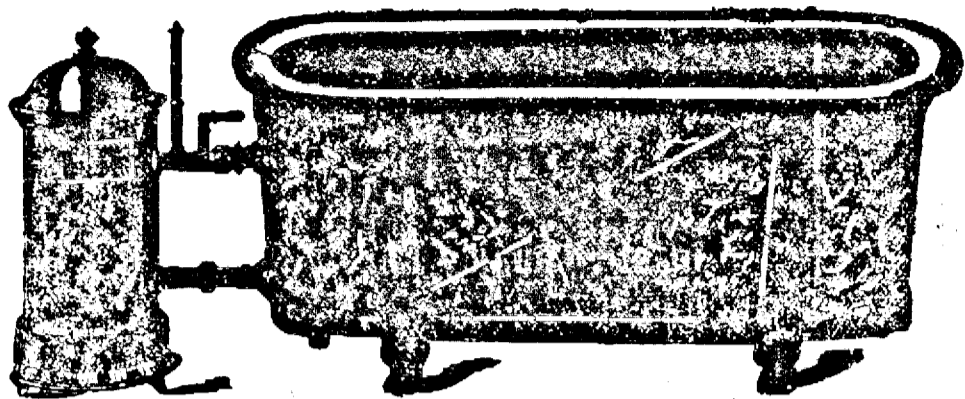
În stabilimentul nostru de zidit și cioptit
iconostase să fac următoarele :

iconostase, bolte bisericesti, tabernacule, ger-
tovnice, altare, amvoane, icoane de părete,
mese tetrapode, candelabre și sfesnice, rame,
chiherii, triherii și alte obiecte bisericesti simple
sau mai luxoase cu prețuri moderate și cu
condițiuni avantajoase.

Vană de scăldat cu încălzitoare

cu cuptor ce încălzește jur
împrejur dela 50 cor. în sus.

Asortiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

Preț-curent gratuit și franco

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme, couvece și embleme din aur și argint. Efectuirea monogramelor, emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după planurile și desemnurile cele mai noi. Clichée de metal și lemn. Modele necesare pentru forme. Sigile și peceti din oțel și aramă roșie. Inscricții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele de aramă roșie și umplute, precum și alte gravuri în sticle, os de elefant, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic.

Serviciu constiențios și prețuri ieftine!

Un băiat care știe vorbi românește se primește de învățcel.

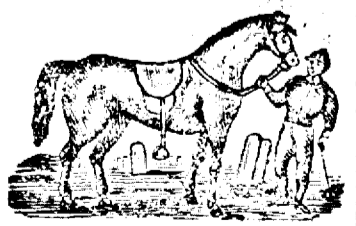
Institut de vindecare și creștere pentru epileptici

la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe baza ordinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie 1903. Prețul de îngrijire: **clasa I pe an 1600 cor., clasa II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor.** Afară de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pentru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-ace însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne de dtto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea bolnavilor sunt concretzute maicele ordinului Franciscan din Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski István**, propr.-director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

BENEDEK IMRE curelar și șelar

SZEGED (casa Zsóter)

Hamuri, șele,
instrumente trebuincioase
pentru călărit, drum și
vâuat, frâne și biciuri,
procovite pentru cai
fine și ieftine, glamantane
de călătorie, geante de

piele, portomonele, în mare asortiment.

Prețuri ieftine! Dresări se efectuesc în mod grabnic și prompt.
La dorință cataloage ilustrate gratuite fără porto

Anunț.

Remediul cel mai bun în contra răcelei, tusei și a guturaiului este **Ceaiul pentru piept** de Szászabánya! — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Szászabánya (com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Correspondență în limba maghiară și germană.

TELEFON

Nr. 13—06.

GALLIK LAJOS

MĂESTRU

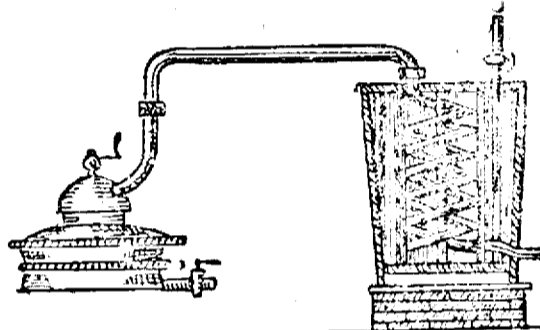
CĂLDĂRAR

Fabrică și magazină: **Budapest, VII., Kertész-utca 8,**

Recomandă cazanele sale pentru fert: spirt, Cognac, Licher. Comină și drojdie de vin, scalde de apă cu cazane și cazane late cu mestecător. Primește tot felul de fabrici și pregătește cumănece de fer și țevii de aramă roșie.

Spedează vase de aramă roșie pentru hoteluri, restaurante, vase pentru ferbere de cafea, căldări la vatra focului și de spălat.

Reparări cu cine se efectuesc prompt și cu prețuri moderate.

Toată imitarea sau reproducerea va fi pedepsită.

Unicul veritabil e Balzamu Thierry

provăzut cu marca „Călugărița verde“ sub scutul legii Cel mai vestit și neîntrecut medicament contra pertur bațiunilor de mistuire, sgârçiuiri de stomac, colică, cathtar, dureri de pept, influență etc. Se capătă în 12 sticle mici, sau în 6 duble, ori în una mare deosebită provăzută cu Incuetoarea patentată. Prețul 5 cor. cu porto.

Unsoare Centifona Thierry recunoscută ca „non plus ultra“

contra rănilor vechi, aprinderi, vătămări, răniri, precum și tot felul de umflături. 2 borcane cu 3 cor. 60 fil. cu porto. Bani se trimite înainte ori se ridică prin rambursă.

Apotheca Thierry în Pregreda lângă isvorul mineral de apă acra ROHITS.

Broșuri cu mai multe mii de mulțumiri se trimite gratis și franco.

Depozite în următoarele apothece: în **Budapesta** la **TÖRÖK JÓZSEF** și **EGGER LEO** și în **Arad** la **FÖLDES KELEMEN** și la **HAJOS ARPAD**.

AVIS!

Avem onoare a aduce la cunoștință dinstinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 22 de ani activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public — asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceiași soliditate și conștințiositate.

Iau întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, moidficări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în **Str. Leiningen 11** și rog pe On. public să mă protejeze.

Cu stimă : **Weszely J. Pál**, tîmplar

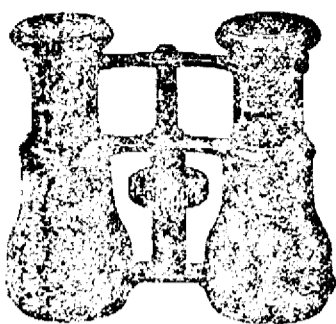
Unele de fotografiat, gramofon etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

Văzutul cel mai puternic

se poate avea numai cu ajutorul

sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștientoasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

Hahn és Löbl

Telefon 149. in Lugoj. Telefon 149.
Comanda-le cu posta se efectuează precis și prompt.

Cataloge de gramofon gratis și franco.

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voi vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precum și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis“ și „Rupestris-Monticola“.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410. Arad, str. Battyhányi nr. 13. Telefon 410.

INTE MEIAT
LA 1883

Dipl. de onoare
Lovrin 1902 —
Medalia de aur
Timișoara 1891.

Telefon pen-
tru comitat și
oraș nr. 498.

Szubotha

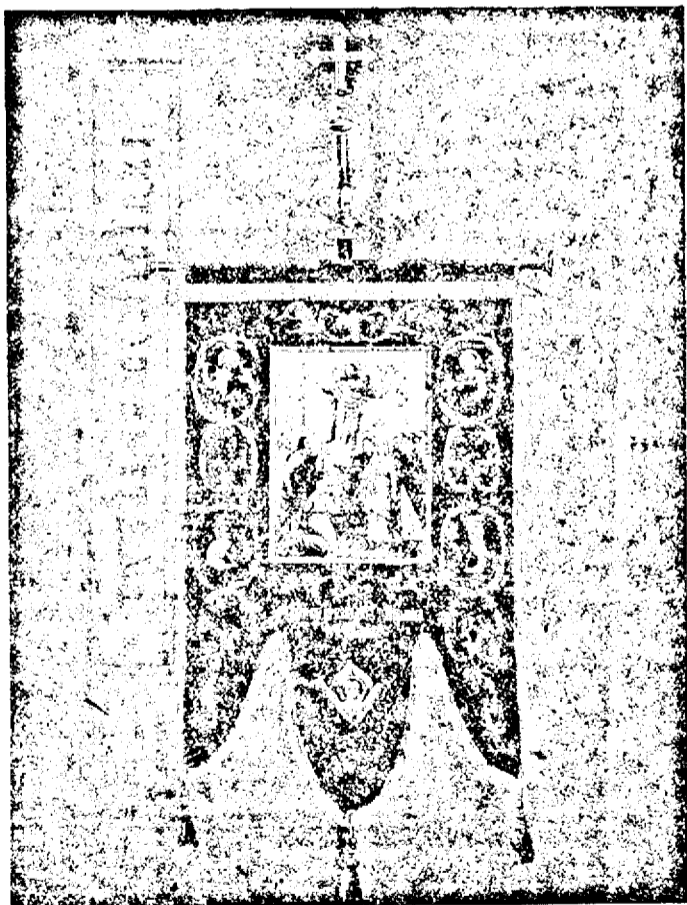
Sándor

pregător de
odăjdii și adju-
turi bisericesti

croitorul
teolog epis-
copedi din
Cenad. lize-
rantul Excel.
Sale episcop
Dessawffy
din Cenad.

TIMIȘOARA-
GETATE

în teologie.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare ată a preoțime cât și a aceloră, cari voesc se cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci

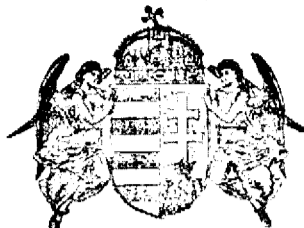
statue sau altfel de ajustări bisericesti

tot astfel marele său asortiment pentru materiale necesare la formarea adju-
tărilor bisericesti.

Pentru liferările mele lau răspunderea. — Servesc bucuroși cu catalog bogat
ilustrat.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA DE CLOPOTE

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

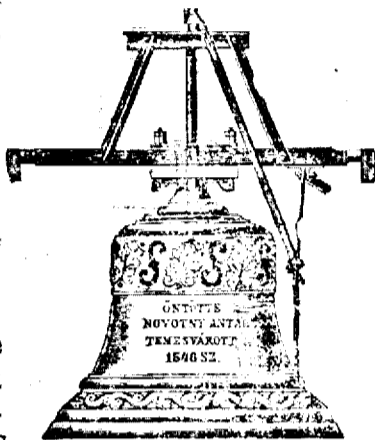
ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Primul institut sudungar de auritură artistică alui E. I. SPANG, auritor bisericesc,

(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta sa și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații de părete, etc.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Îscătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Battyhányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluvii,
— trepte, balcoane, și pentru bănci. —

Primește spre efectuare orice forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scăzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de
— — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

FOI PERIODICE

OPURI și BROȘURI

Se recomandă
a executa următoarele:

PROGRAMME
 BILETE DE CUNUNIE
dupa dorinta și în color
 ADRESE
 BILETE DE ÎNTRARE

ÎNVIȚĂRI
 BILETE DE LOGODNĂ
dupa dorință și în color
 BILANȚURI
 ANUNȚURI FUNEBRALE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate
 MENU
 PLICURI CU FIRMA
 OBLIGAȚIUNI

TOT FELUL DE LUCRĂRI TIPOGRAFICE

atingătoare de această bransă

"TRIBUNA"

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în orice limbă
 NOTE
 STATUTE • LIBELE
 CIRCULARE

Diferite tipărituri pentru bănci

Comandele primite să efectueze prompt și conșcincios.

Prețuri moderate!

CĂRȚI în COMISIUNI

EDITURĂ PROPRIE

La administrația „Tribunei” să afle de vânzare următoarele cărți:

Popescu „Petru Cazacul”	1-60
Păcățianu: „Principiile politice”	2-
dito „Lupta pentru drept”	2-
dito „Judecătorile cu jurați”	1-80
dito „Libertatea”	2-

Chendi: „Ioan Botezătorul”	1-
Pușcariu: „Juvenilia”	1-60
Cunțan: „Poezii”	1-
„Monografia Brașovului”	4-
„Biblioteca Noastră” nr. 3-4, 5, 7, 8-9, 10, 11-12, 13, 14, 15-17 nrul	-28
„Școlarul Declamator”	-50

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„La Roma” de Russu Șirianu Cor. 2.-	plus 10 fil. porto
„Povestiri și schițe” de S. Secula 1.-	5
„Nuvele” de Emil Zola Cor. 0-40	5
„Școlarul declamator”	0-50
„Stropi de rouă”	1.-
„Aur” Const. Hodoș	1.50
„Telegrama” farză în 3 acte	0.30
„Amicul Poporului” T. Vuiculescu	1.-

Pânzături.

Pânzături.

Magazin central de mode
Deutsch Testvérek
ARAD, palatul Minorităților.

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public de dame, că asortimentul nostru de marfă fină și mai fină ce am avut și pân'aci l-am estins și **la marfa mai ieftină dar de calitate bună**, așa că prin asortimentul nostru pentru satisface pe ori cine, dela calitatea cea mai ieftină până la cea mai scumpă.

Pentru sezonul de toamnă și de iarnă ni-au sosit deja bogatul asortiment de articoli și anume:

Materie de modă pentru dame,
Mătăsuri de sezon,
Catifea de sezon,
Decorative de haine,
Barchete,
Blouse gata,
Confecțiuni de dame

în execuție aleasă și modernă.

Trusouri pentru mirese.

Covoare, perdele.

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, în garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efectueșc n modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

A R A D, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluzii cu automat. —

Forte-pianuri și pianine vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măstru-
pian din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.
în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia ungurească de
muzică”, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provincă numai prin cei mai experți și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și
americane.

— Prospecte gratis și franco. —

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului
public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efectuare ori-ce lucru aparținător industriei
de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scăzi
și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin mar-
moră, marmoră pentru mese, etc. etc. etc., în cea mai bun
calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt

Cu stimă: **Binda Angelo.**

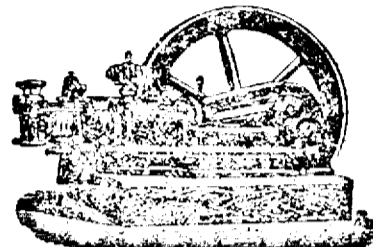
Assael Jakab Fiai

atelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin

ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.

Pregătim tot felul de mașini după model sau de-
sen, tot așa efectuim și dregerea conștiențioasă

de locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoare

Pregătim răsnițe de cucuruz noaună și după
modelele noastre proprii.

Atelier de dregere pentru tot felul de mașini
pentru economie. — Cele trebuincioase pentru
mori, precum și transmisii și roțile pregă-
tim ieftin și prompt.

Tot astfel primim transformarea a tot felul de
motoare de gaz, petrolu și benzin.

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuin-
țează cu succes de 30 de ani,
e admirabil medicament con-
tra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mân-
care, nutrirea și mistuirea;
întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot fo-
losi fiind-că are deosebită
influență asupra singelui și
formărei oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la
spităria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

AVIS

Aduc la cunoștința onor. public din Arad și jur, că am eșit din prăvălia firmei PICK ERNÓ, unde am funcționat mai mulți ani de-a rândul și în prima luni Septembrie am fondat o nouă prăvălie de pânzături și alți articlii de acest soi, pentru moda de bărbați și femei, sub firma

Klein Sándor

în ARAD, Salacz-utca nr. 1, lângă librăria lui H. Bloch.

Cu stima:
KLEIN SÁNDOR.

Duminecă sa deschis

adevăratul magazin de

COVOARE PERSIANE

Prețurile dela **15 fl.** în sus.

ARAD, Andrássy-tér 22,
lângă farmacia Hajós

la

Schwartz Zsigmond

Desfacerea numai până la sfârșitul luni acesteia.

ATENȚIE!

Cel mai vechiu și bun magazin de mașini din com. Ciănad a lui

Glück Samu
— MAKO. —

Life-rează **Mașini de sămănat** după cel mai nou metod,
15 serie 200 fl., ● 17 serie 210 fl., ● 19 serie 225 fl., ● 21 serie 240 floreni.
Cea mai nouă: **bicicletă pentru armată „METEOR“** tare cu 65 fl.

Mașini noi de cusut „SINGER“ 80 fl.
CIURURI, TRIERE, MORIȘTE, pluguri de oțal și alte instrumete pentru economie.
Curele și oleuri pentru mașini, unsoare de mașini pe lângă prețurile cele mai ieftine și pe lângă condițiile cele mai favorabile de platire.

Fondat la 1846.

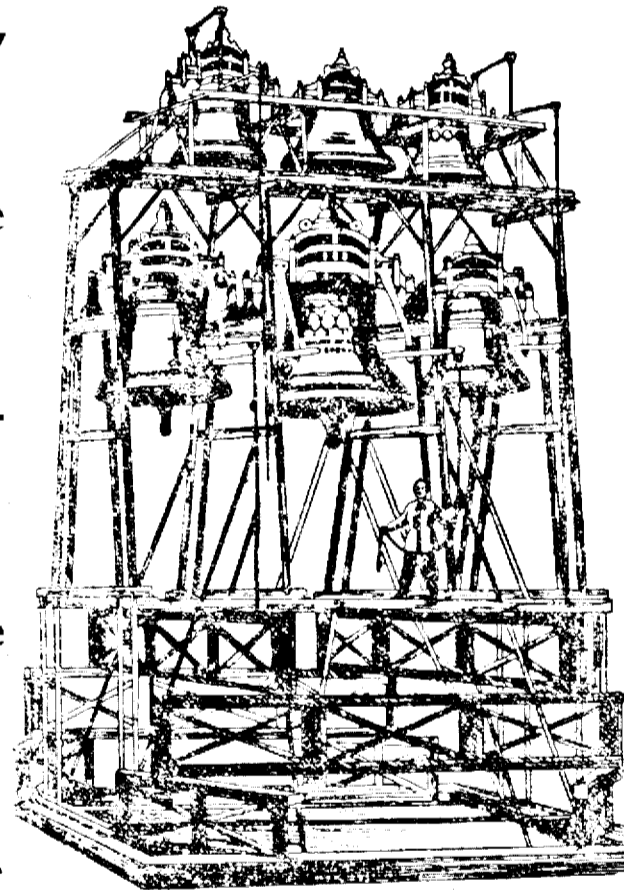
Telefon 25—37.

Pozdech József următor **Thury Ferencz**

Budapesta,
VI, Lehel-utca Nr. 8.

Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat, turnătorie de clopote și metale, făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Să părtinim industria din patrie!

Prăvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszárdi József în Szeged

Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de »Hungaria«.

Recomandă în atenția P. T. public din provinciă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate medicale și pentru barbieri, toate pregătite în atelierul propriu, în asortiment bogat, în deposit, — asemenea recomandă **șitoarele** sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provinciă se esecută punctual și repede.

Să părtinim industria din patrie!

Serviciu solid — lucruri distinse.

Serviciu solid — prețuri moderate.

Prima întreprindere de fabricare de sticlă în Seghedin

Diploma de aur la expoziția din H.-M.-Vásárhely, ținută în anul 1904

TELEFON Nr. 438

Medalie de argint la expoziția generală din H.-M.-Vásárhely ținută în anul 1904

SINGER ARMIN

DEPOSIT:

PRĂVĂLIE: Tisza Lajos-körút 48 • **SZEGED** • Strada Jókai nr. 3

Magazin de sticle în table. ● Magazin de oglinzi în table. Fabrică de sticlă și oglinzi aranjată în electricitate.

Diferite forme de firme pentru medici și avocați.

Sticlerie de lux pentru ferestri de salon și biserici în execuție artistică.

Decorație de mobile în stilul cel mai nou și în toate culorile.

Facerea de galantare la edificii și prăvălie.

Primesc spre tocmire vechi oglinzi. Primesc lustruire de sticle și ori ce lucru din bransa mea.

Fabrici de mașinării și plăci pentru ciur; edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40—46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor Marshall, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratică mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice

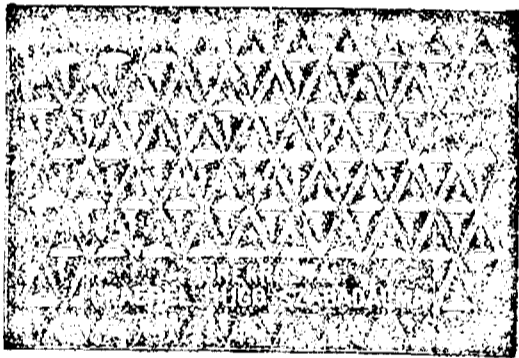
Ciur de ales sămânță cu brevetă a lui Graepel

care s'a probat cu cel mai mare succes,

și din care s'a spedit până acum circa **8000** bucăți.

Acest ciur îl trimiți pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimiți gratis și franco.

Fondat la 1898. Fondat la 1898.

SPĂLĂTORIA DE ALBITURI

a lui

GROSZ FERENCZ

ARAD, Heim Domokos-utca 1.

Primește spre curățit cămăși, gulere manghete, haine de gală' vesminte de dame, perdele, și haine de bal, fără var de clor și cu prețurile cele mai ieftine.

Albite în chip admirabil și suprinzător.

Primește comande din provincă spre curățire haine și albituri.

In loc la dorință hainele se aduc de acasă și se și duc acasă fără atare preț separat.

Pedagogi și teologi au favor de preț.

Tot felul de

dreșere de oroloage

ce nu mai se poate închipui

numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

SCHWIMMER ALBERT
ORAS-EKSPERTSZ

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

La orologierul SCHWIMMER ALBERT, ARAD
SZABADSÁG-TÉR Nrul 5—6.
Lângă cafeneaua Pölzl. Lângă cafeneaua Pölzl

Szabó József

măestru arhitect-zidar

Cancelaria: ARAD, Vécsey-utca 6a.

Primește spre efectuare tot felul de lucruri ce aparțin specialității arhitecturii.

Planuri după stilul cel mai modern. La dorință pregătește și preliminar de spese.

Servește cu deslușiri la tot felul de afaceri aparținătoare ramului de arhitectură.

Schițe de planuri pregătește gratuit.

Cu stimă: **Szabó József,**
arhitect-zidar.

FONDATĂ LA 1900.

NAGY PÁL

Pictor, vopsitor de primul rang în SZEGED.

PRIMEȘTE: Pictare și măltuire de biserici, castele, edificii corăspunzător cerințelor moderne în execuție artistică. Table de prăvălii pregătesc în execuția cea mai bună și ieftină pe lângă răspundere de 5 ani. — Planuri fac gratuit.

Cu stimă:
NAGY PÁL.

Prima Lugojană fabrică maghiară de cement și betonizare întreprindere pentru edificări.

Fabrică în drumul Buziasului
în fața casei de vamă.

KNOTT JOZSEF

Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea.

Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branse și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și în mic a cementului de Portland și România.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferz garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

P. T. D-le!

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. public, că în loc, Ujtelep, Part-utca nr. 4 — sub firma recunoscută de autorități —

TIVADAR SANDOR

la 1 Septembrie am deschis o întreprindere

de lumină electrică, de telefon și sonerii.

Primesc și pregătesc aranjamente de lumină electrică, de transmisiuni, telefoane, de parafulgere și struerii de casă. Strămut candelabre de gaz și petrol în de cu lumină electrică. În deposit am reflectoare, aranjamente de lumină electrică și de sonerii de casă.

Mai am în deposit ueltele de lipsă pentru lumină electrică, pentru telefoane și sonerii, precum tot felul de suluri de cărbuni pentru reflectoare, lămpi și materii de instalare.

Planurile și proiectele de spese le fac gratuit. Că merit încredere dovedește, că la societatea pe acții „Aradi Villamosági R.-T.“ am fost aplicat 8 ani ca instalator.

Rugând sprijinul P. T. public, sunt **Tivadar Sándor**,
instalator electric.

Din 1 Octombrie cancelaria, depositul și atelierul meu vor fi în str. Weitzer János (palatul Minorților) nr. 10 și până atunci mă rog a săvârși comunicatele de telefon și comanda prin dl RADÓ GYULA, nrul telefonului 238

Am onoarul a aduce la cunoștința P. T. public, că încheindu-mi anii de studiu și de praxă la 1 Octombrie am deschis în Arad Z-inyi-utca nr. 1 (casa institutului de economii »Takarékpánztári épület.«) corespunzător cerințelor moderne

un atelier de pictură de firme

▼▲▲ de biserici ▲▼▲▼

portrete și de embleme.

Provocându-mă la experiența de ani în bransa aceasta, afirm cu credință, că lucrările în privința executării vor concura cu atelierele cele mai dintâi, cea ce dovedesc și distincțiile mele de cl. I-ă. Am toată credința, că serviciul ieftin și prompt îmi vor da tot posibilul, ca să corespund întru toate dorințelor preonoratului public.

Rugându-mă de tot sprijinul, sunt cu deplin respect

Korény József

pictor de biserici și firme.

Deschidere de restaurant și berărie.

Am onoare a aviza onor. public, că

am prelevat

RESTAURANTUL

văduvei Mirtl József

din strada Lipót nr. 11.

Culină bună ungurească și beuturi bune.

Primesc abonamente lunare.

Cu deosebită stimă:

SHELL PÉTER,
restaurantier.

Molnár Antal

măsar

Arad, Part-u. nr. 4 (Casa proprie).

Se recomandă onor. public pentru pregătirea a ori-ce fel de lucrări de lemn aparținătoare acestei bransă, precum:

mobile de alcouri, de prânzătoare, de salon, de cuină, de grădini și de vile,

precum și spre pregătirea aranjamentelor de prăvălii, de birouri, de portale și ori-ce fel de lucrări pentru biserici și alte edificii publice.

Comanda se efectuează prompt pe lângă prețuri convenabile și garanță.

Desemne și modele chimice se trimet la cerere.

Pe durata sezonului
 de Toamnă.

Fischer Simon

ARAD,
 Szabadság-tér
 * nr. 12 *

Mare prăvălie de rufe.

Intre măcelarii Glück și
 * Koch *

Catalog de prețuri senzațional de ieftine.

Pentru copii clasă separată.

Gravate pentru copii!

Cravate de spălat (ciucur)	10 cruceri.
" " " regatta	15 cr.
" " " mătăsă	25 "
" " " regatta	25 "
" " " plastron	29 "

Cămăși pentru copii!

Cămăși călcate albe	95 cr.
" din șifon veritabil	1'05 "
" " " cu piept moale	1'25 "
" de tot fine	1'45 "
Gulere și manette de calitate foarte bună.	

Pălării pentru copii!

Pălării de toamnă	75 cr.
" negre și colorate	98 "
" mai fine	1'25 "
" elegante	1'35 "
" cu căptușală de mătăsă	1'50 "

Găciuli pentru copii!

Găciuli de sport din pânură coțcată	35 cr.
" " " " " vinătă	50 "
" " " " " cheviot	65 "
" de matroz din materie vinătă și roșie	75 "
" din mătăsă	1'15 "

Ploiere pentru copii!

Ploier din croise	95 cr.
" " clott	1'15 "
" " canelab	1'45 "
" " șerge	1'60 "
" " mătăsă	1'75 "

Batiste pentru copii!

Batiste ilustrate	05 cr.
" din șifon alb	08 "
" " pânză	11 "
" " " mai fină	14 "
" " batist colorat	15 "

Ghiozane (tașcă) de școală!

Ghiozane din pânză cernită	35 cr.
" colorate cu chipuri	45 "
" din pânză scutită de apă	50 "
" " materie bună trainică	60 "
" " piele	75—1'50 "

Giorapi pentru copii cu patentă, făcuți de robi!

Giorapi cu preți după mărime.	
" patent de calitate bună	12—27 cr.
" " " diamant negru	19—38 "
" " " cu călcăi dublu	27—45 "
" " de cea mai bună calitate	32—57 "

Deosebiți articlii pentru copii!

Nadrugi cu țitori de gummi	19—35 cr.
Briceag cu plesile de os alb și șur	20—30 "
Perii pentru dinți	10—25 "
Portmoneu de bani din piele	10—50 "
Calamare de buzunar patent	25—50 "

Clasa modei de bărbați. Catalog ieftin!

Rufe albe bărbătești!

Cămăși colorate cu pept moale	1'15 cr.
" din șifon cu pept piquet	1'35 "
" " sephir englez colorate	1'45 "
" de tot fine cu aept damast	1'65 "
" speciale vârgate drapa	1'75 "

Pălării bărbătești noutăți!

Pălării bărb. de calitate bună	1'25 cr.
" " " " mai sigură	1'50 "
" " " colorate și negre, formă nouă	1'75 "
" " " elegante, fină de lână	2— "
" " " cele mai fine de iepure	2'50 "

Ploiere pentru bărbați!

Ploiere de croise	1'15 cr.
" bune din clott	1'35 "
" trainice din canela	1'50 "
" din mătăsă gloria	1'75 "
" " " fină	1'95 "

Năframe pentru bărbați în deposit uriaș!

Năframi de batistă frumoase	11 cr.
" " regatta	19 "
" " mătăsă	25 "
" " " regatta admirabile	35 "
" din " curată	50 "

Diferiți articli de modă pentru bărbați!

Mare asortiment de batiste, bucata	19—25 cr.
Țititoare de nadrugi de cal. bună	35—50 "
Legătoare de cioapi " " "	39—50 "
Mulțime de nasturi pentru manette	25—50 "
Ismene de köpper, calitate bună	95 "

Giorapi bărbătești!

Giorapi de macco culoare naturală	19 cr.
" colorați și negri, părechia	25 "
" vargați de modă	29 "
" special, de cel mai nou model	35 "
" din ață curată	45 "

Clasa modei pentru dame.

Rufe albe femeiești!

Cămăși fem. din șifon, decorate cu broderie	85 cr.
" de madipul cu broderie minunată	1'15 "
" din pânză fină brodată cu mâna	1'50 "
" " batist franc. colorate	1'75 "
" " pânză de rumburg ptr trousseau	2'00 "

Diferiți articli de modă pentru femei!

Ploiere pentru dame	1'75 cr.
Brăue de mătăsă negre și în color	50—95 "
" " " cu gummi " " "	95—1'50 "
Giantă de piele mai nouă	45—1'90 "
Cravate de mătăsă și gulere.	

Giorapi pentru femei!

Giorapi legați negri și în colorii părechia	35 cr.
" după cea mai nouă modă cu vargi	39 "
" din ață curată	50 "
" " flor negru	65 "
" " " de tot fin	95 "